

DEZVOLTARE DE APLICAȚII MOBILE. COMPARAȚIE REACT NATIVE ȘI FLUTTER

LUCRARE DE LICENȚĂ

Absolvent: **Stefan Vasile MURESAN**

Coordonator **Eng. Cristian VICAS**
științific:

2021

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Cuprins

1. Introducere	5
1.1 Sumarul proiectului	5
2. Obiectivele proiectului	7
2.1 Tema proiectului	7
2.2 Obiectivele proiectului.....	7
2.3 Cerințe funcționale.....	8
2.4 Cerinte non-functionale	9
3. Studiu bibliografic	10
3.1 Istoria telefoanelor mobile	10
3.2 Internetul pe mobil.....	11
3.3 Sisteme de operare pentru dispozitivele mobile	14
3.3.1 PalmOS	14
3.3.2 Symbian OS	16
3.3.3 iPhoneOS (iOS)	18
3.3.4 Android	22
4. Analiză și fundamentare teoretică	26
4.1 React Native.....	26
4.1.1 Introducere	26
4.1.2 Arhitectura React Native	26
4.1.3 Modalități de implementare	28
4.2 Flutter.....	31
4.2.1 Introducere	31
4.2.2 Arhitectura Flutter	31
4.2.3 Procesul de dezvoltare	33
4.3 Șabloane de proiectare	35
4.3.1 Șabloanele de proiectare în Flutter/Dart	35
4.3.2 Șabloane de proiectare în React Native/JavaScript	40
5. Proiectare de detaliu și implementare	46

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

5.1	Implementare în React Native	46
5.1.1	Instalare React Native.....	46
5.1.2	Editor de cod.....	46
5.1.3	Navigare în aplicație	47
5.1.4	Autentificare și înregistrare	48
5.1.5	Meniul principal	51
5.1.6	Ecranul GPS	53
5.1.7	Ecranul Senzori.....	57
5.1.8	Ecranul NFC	59
5.1.9	Ecranul Cameră	63
5.1.10	Ecranul Bluetooth	65
5.2	Implementare în Flutter	68
5.2.1	Instalare Flutter.....	68
5.2.2	Editor de cod.....	69
5.2.3	Navigare în aplicație	69
5.2.4	Autentificare și înregistrare	70
5.2.5	Meniul principal	72
5.2.6	Ecranul GPS	73
5.2.7	Ecranul Senzori.....	77
5.2.8	Ecranul NFC	79
5.2.9	Ecranul Cameră	80
5.2.10	Ecranul Bluetooth	84
6.	Concluzii	86
6.1	Introducere	86
6.2	Criterii de comparație	86
6.2.1	Ușurință în dezvoltare.....	86
6.2.2	Portabilitate.....	87
6.2.3	Suport pentru backend	87
6.2.4	Performanța	88
6.2.5	Acces la funcțiile native.....	88

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

5.2.6	Estetică.....	88
5.2.7	Popularitate	89
5.3	Dezvoltări ulterioare și îmbunătățiri	90

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE**1. Introducere**

Odată cu creșterea performanței dispozitivelor mobile, acestea devin modul principal de comunicare, divertisment și gestionare a activităților de zi cu zi. Acest lucru duce la o necesitate a utilizatorilor de consumare a aplicațiilor calitative, rapide și diverse.

Pentru a putea satisface cererea utilizatorilor de pe platformele majoritare, Android și iOS, dezvoltatorii sunt obligați să dezvolte de multe ori aceeași aplicație în două limbaje native diferite care duce la implementarea funcționalităților similare de două ori: utilizarea Java sau Kotlin pentru aplicațiile pe Android și Swift sau Objective-C pentru iOS. Deși dezvoltarea nativă aduce cu sine performanțe excepționale și amplifică experiența utilizatorului, aceasta necesită două seturi de dezvoltatori pentru fiecare platformă, costurile fiind foarte ridicate.

Cu scopul de a reduce timpul de dezvoltare și costurile atașate acestuia, apar opțiuni pentru dezvoltarea multiplatformă. Aceste opțiuni permit utilizarea aceluiași cod sursă pentru lansarea pe mai multe platforme. Procesul de dezvoltare este unul mai scurt și mai puțin costisitor dar produce aplicații cu performanță mai scăzută fiind necesare straturi de traducere a codului multiplatformă în cel nativ. De aceea alegerea unui ecosistem multiplatformă trebuie să fie una înțeleaptă, luând în considerare scopul final al aplicației și constrângerile.

Se pot menționa următoarele ecosisteme de dezvoltare multiplatformă:

- React Native
- Flutter
- Ionic
- Xamarin

Având opțiuni multiple, apare o decizie în ceea ce privește soluția de dezvoltare potrivită care să scurteze timpul de dezvoltare și costurile.

1.1 Sumarul proiectului

În acest proiect se dorește compararea a două opțiuni de dezvoltare populare, menționate mai sus, din punctul de vedere al dezvoltatorului cu scopul final de a contura o imagine de ansamblu a avantajelor și dezavantajelor utilizării uneia în detrimentul celeilalte. Se va dezvolta o aplicație utilizând ecosistemele React Native și Flutter care să implementeze funcționalități elementare precum compoziția unei aplicații și stilul acesteia, dar și funcționalități mai complexe de obicei disponibile în dezvoltarea nativă.

Pentru funcționalitățile mai complexe am decis utilizarea perifericelor dispozitivului mobil pentru executarea unor sarcini simple cu posibilitatea de

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

îmbunătățire ulterioară. Pe baza acestui proces de dezvoltare în doua ecosisteme diferite se vor trage concluzii legate de performanță, stil și ușurința în dezvoltare.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE**2. Obiectivele proiectului****2.1 Tema proiectului**

Tema acestui proiect este examinarea a doua ecosisteme diferite de dezvoltare a aplicațiilor utilizate pe dispozitivele mobile, cu scopul de a prezenta asemănările și diferențele din perspectiva dezvoltatorului. Cele doua soluții alese sunt React Native, un framework JavaScript, și Flutter, care este un kit de dezvoltare software scris în Dart, un limbaj de programare orientat pe obiect, bazat pe clase, atât cu tipizare dinamică (permite modificarea tipului odată setat în timpul rulării) cât și statică (posibilitatea adăugării unui tip).

Pentru o mai bună exemplificare și posibilitatea de a oferi rezultate experimentale, se vor dezvolta doua aplicații, fiecare implementând una din soluțiile menționate mai sus. Aplicațiile vor avea ca și scop principal, utilizarea perifericelor telefonului mobil:

- NFC – Near-field communication
- BLE – Bluetooth Low Energy
- Camera de fotografie
- Senzori de mișcare – Accelerometru și Giroscop
- GPS – locația curentă

Cele doua soluții de dezvoltare vor fi trecute prin prisma mai multor termeni de comparație pentru o mai bună conturare a deciziei finale în ceea ce privește alegerea uneia dintre acestea în detrimentul celeilalte pentru implementarea cerințelor unui client. Acești termeni de comparație vor scoate în evidență atât argumentele pro cât și cele contra. O soluție aleasă corect, pentru un caz anume, poate oferi un avantaj dezvoltatorului prin scurtarea timpului de îndeplinire a sarcinilor și furnizarea timpului necesar pentru creșterea performanței și eficacității aplicației.

Criteriile de comparație menționate mai sus sunt:

- Ușurință în dezvoltare
- Popularitate
- Portabilitate
- Suport pentru backend
- Performanță
- Estetică
- Access la funcțiile native ale platformei (Android/iOS)

2.2 Obiectivele proiectului

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Principalul obiectiv al proiectului este dezvoltarea unei aplicații utilizând două ecosisteme diferite și compararea acestora cu ajutorul criteriilor menționate mai sus. Dezvoltatorii au la dispoziție o sumedenie de soluții de dezvoltare, printre care React Native și Flutter, și de aici necesitatea alegerii potrivite pentru un anumit proiect. De asemenea, pentru a ajuta la îndeplinirea obiectivului principal se definesc următoarele obiective secundare prezentate în tabelul de mai jos:

r.	Obiectiv secundar	Descriere
	NFC	Citirea informațiilor de pe un card NFC (Ex: badge access companie)
	BLE	Scanarea și afișarea informațiilor despre dispozitivele bluetooth compatibile din apropiere.
	GPS	Citirea latitudinii și longitudinii locației curente și afișarea țării, orașului și străzii.
	Camera	Implementarea acțiunii de a face o poză, afișarea într-o galerie și ștergerea acestora.
	Senzori	Afișarea valorilor în timp real a accelerometrului și a giroscopului.

Tabelul 1.1: Obiective

secundare

2.3 Cerințe funcționale

Aplicațiile vor avea următoarele cerințe funcționale principale:

- **Securitate:** Accesul la aplicație se face după înregistrare și autentificare
- **NFC:** la apăsarea unui buton de enable, se citește cardul NFC dacă acesta este disponibil
- **BLE:** la apăsarea unui buton de enable, se afișează dispozitivele Bluetooth din apropiere
- **GPS:** la apăsarea unui buton se obține locația curentă sub forma de coordonate
- **GPS:** la apăsarea butonului de salvare, locația curentă se salvează în baza de date
- **Camera:** la apăsarea unui buton, se realizează o fotografie care mai apoi se salvează
- **Senzori:** la apăsarea unui buton de enable, se afișează valorile în timp real a accelerometrului și a giroscopului
- **Senzori:** la apăsarea unui buton de disable, valorile senzorilor nu se mai actualizează

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE**2.4 Cerinte non-functionale**

Aplicațiile vor avea următoarele cerințe non-functionale principale:

- **Securitate:** dacă datele de autentificare sunt greșite sau nu există, accesul la aplicație nu este permis
- **Performanța:** timpul de răspuns la afișarea datelor și procesarea comenzilor va fii sub 1s. Aceasta este una din cele 3 bariere definite de catre Jakob Nielsen: în acest timp de răspuns, utilizatorul poate observa întârzierea dar nu este afectat de către acesta.
- **Portabilitate:** aplicația poate fi utilizată pe toate dispozitivele care suportă nivelul API 29 sau mai ridicat
- **Limba:** aplicația va fii dezvoltată în limba română cu posibilitatea de introducere a limbii engleze într-o dezvoltare ulterioară
- **Utilizabilitate:** aplicația trebuie sa fie ușor de folosit, intuitiva și să ofere utilizatorului o experiență plăcută
- **NFC:** dacă nu se găsește nici un NFC card timp de 5 secunde, căutarea este oprită
- **BLE:** căutarea de dispozitive din apropiere se face pentru 5 secunde
- **BLE:** același dispozitiv nu este afișat de mai multe ori
- **GPS:** la navigarea pe ecranul specific GPS-ului, locațiile stocate anterior în baza de date sunt afișate

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE
3. Studiu bibliografic
3.1 Istoria telefoanelor mobile

Istoria dezvoltării aplicațiilor mobile este strâns legată de istoria telefoanelor mobile. Înainte de concretizarea termenului de “smartphone”, primul telefon mobil comercial a fost Motorola DynaTAC 8000X, adus în ochii publicului larg printr-o demonstrație făcută chiar de către Martin Cooper, cel care a condus echipa de dezvoltare și producere a telefonului, cum e menționat în articolul [1]. Deși telefonul acesta avea dimensiuni impresionante, neputând fi comparat cu telefoanele mobile moderne, a fost revoluționar fiind primul telefon care nu necesita să fie instalat într-o mașină sau purtat în serviete masivă și nu necesita un operator ca intermediar pentru efectuarea unui apel, utilizatorul putea să facă asta de unul singur. Acest prim dispozitiv de comunicare portabil avea o baterie care necesita 10 ore de încărcare, pentru 30 de minute de comunicare și avea integrată doar o singură “aplicație”, cea de contacte, unde utilizatorul putea să stocheze până în 30 de numere diferite. [2]

Primele telefoane mobile își îndeplineau doar rolul de adjuvant al comunicării, dar urmașii acestora au început să introducă ceea ce numim noi azi aplicații deși sub un alt nume, cel de caracteristici. Primele astfel de caracteristici au fost ceasul digital, calculatorul, alarma, lista de contacte și chiar e-mail. Acestea au fost introduse cu primul telefon “deștept” care avea să includă funcțiile unui PDA (asistent personal digital), “Simon Communicator Personal” promovat în tandem de IBM și BellSouth în anul 1993 [3]. Deși Simon avea primele funcționalități ale unui telefon modern, acesta era în continuare de dimensiuni mari.

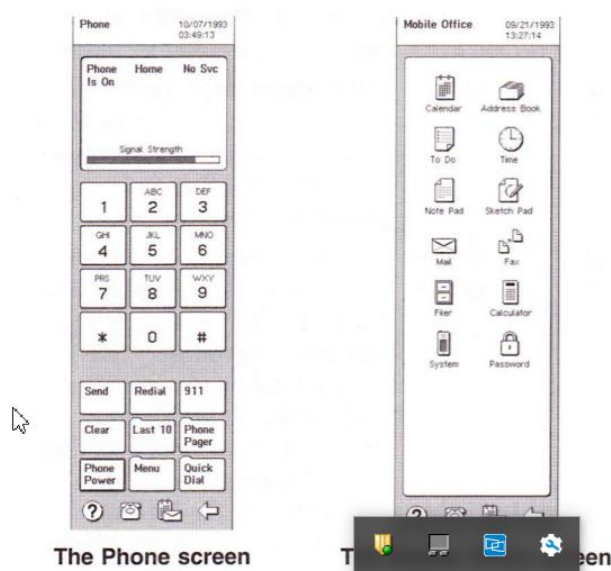

Figura 2.1: Cele două ecrane principale ale telefonului Simon (add ref. user man.)

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Nevoia unor telefoane mult mai portabile, a dus la apariția telefonului considerat de mulți ca fiind primul de dispozitiv cu clapeta. Motorola StarTAC, aparut în anul 1996, a demonstrat importanța stilului în realizarea unui telefon, înainte de acesta accentul cădea pe funcționalitate, nu și pe estetică. Telefonul cu clapeta, de dimensiuni reduse de la Motorola, a pavat drumul pentru telefoanele moderne atât ca și “asistent personal” cât și ca accesoriu. [3]

Un alt telefon mobil de cotitură este anunțat în anul următor, Nokia 6110. Acesta este primul telefon cu celebrul joc pe telefon, “Snake” preinstalat așa cum este menționat în articolul. Deși nu a fost primul joc introdus pe un telefon mobil (Tetris, pe telefonul mobil Hagenuk MT-2000, 1994 [5]) acesta a fost un succes incredibil. Inițial dezvoltat ca și joc video, odată cu introducerea lui pe telefonul produs de cei de la Nokia, acesta și-a recâștigat popularitatea avută în anii 70'. [4] Snake este considerat de mulți ca fiind jocul care a deschis porțile unei noi industrii, cea a jocurilor pe telefon, o industrie care în anul 2020 a adus venituri de 77.2 miliarde de dolari.

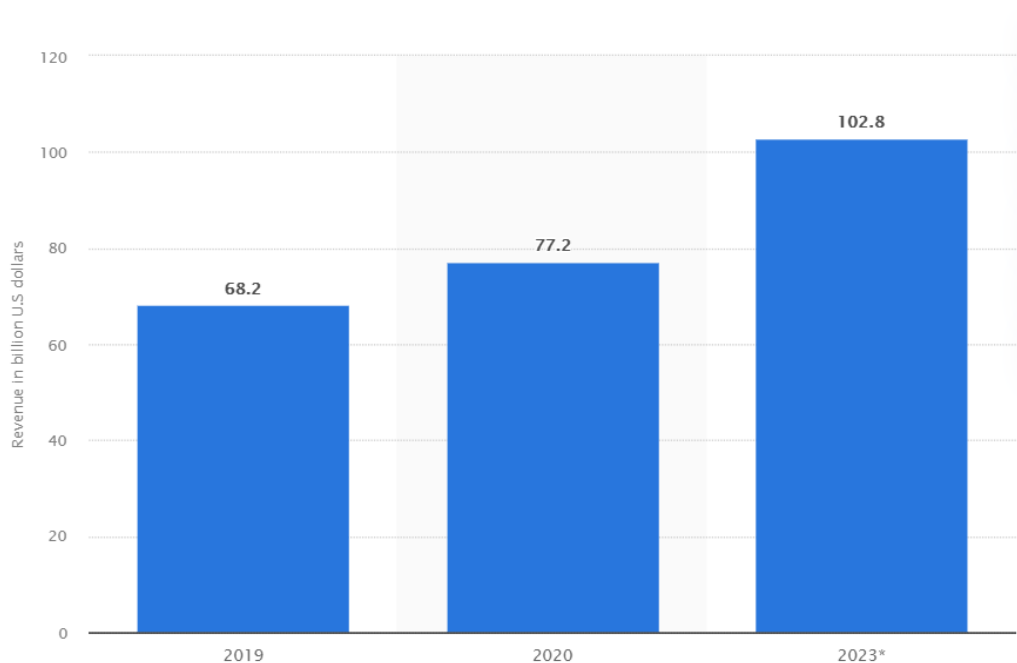

Figura 2.2: Venituri anuale estimate pentru industria jocurilor pe telefon

3.2 Internetul pe mobil

După apariția primelor telefoane cu funcționalități PDA și cu scop final divertismentul utilizatorilor, aceștia din urmă pun o presiune indirectă pe companiile de

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

dezvoltare pentru a crește numărul caracteristicilor și a jocurilor disponibile. Din lipsa resurselor necesare pentru a satisface necesitățile tuturor utilizatorilor, companiile caută o soluție pentru a putea oferi clienților un portal pentru divertisment și servicii fără ca aceștia să aibă acces direct la telefon.

Se adopta ideea utilizării internetului pentru împărtășirea de conținut pentru divertisment dar accesul direct la acesta era puțin probabil. Telefoanele mobile încă sunt îngrădite de specificațiile joase ale acestora:

- ecrane mici monochrome
- rezoluție scăzută
- memorie limitată (volatilă și nevolatilă)
- putere de procesare redusă
- periferice de intrare diferite
- mai puțină lățime de bandă
- latență ridicată

La sfârșitul anilor '90, site-urile web profesionale erau pline de culoare, încărcate cu text, imagini și filmări video. Dispozitivele mobile nu suportau operațiunile de transmitere a datelor venite din rețeaua globală de calculatoare interconectate. Chiar dacă rețelele își îmbunătățesc capacitatea de a transmite o lățime de bandă mai mare pentru telefoanele mobile, acestea vor fi afectate de consumul mai ridicat de baterie, ceea ce duce la o limitare a vieții bateriei. O soluție era necesară care să țină cont de specificațiile dispozitivelor, limitarea rețelelor și să țină cont și de standardizare, o aplicație să poată fi folosită pe o gamă largă de echipamente.

Pentru a adresa problemele menționate mai sus, marile companii au început să dezvolte standarde independente dar au ajuns să realizeze că ar fi mult mai productiv și mai puțin costisitor, financiar și din punct de vedere al timpului, să lucreze împreună la un standard comun. Așa a luat naștere forumul WAP, un conglomerat format din Nokia, Ericsson, Unwired Planet, Motorola și nu numai, care au dezvoltat standardul WAP.

Standardul WAP, așa cum menționează articolul [6], este un standard tehnic pentru accesarea informației de pe rețelele fără fir de telefonie mobile. Scopul principal al acestuia era de a aduce tehnologii multiple sub același standard și de a optimiza utilizarea internetului pe telefon, oferind utilizatorilor o experiență mult mai plăcută. WAP era o versiune mai simplistă a HTTP, care este fundația pentru comunicarea de date pe internet. Acest standard tehnic era bazat pe standarde ale Internetului deja existente, precum XML și IP și folosea serverele web HTTP 1.1 pentru a putea pune la dispoziție conținut creat cu sintaxa dezvoltată de către forum. WAP definește o sintaxă bazată pe XML (eXtensible Markup Language) numită WML (Wireless Markup Language).

Cu ajutorul WML, marii distribuitori de conținut pe Internet au creat site-uri web cu utilizare specifică pe telefoanele mobile. Utilizatorii cu dispozitive capabile WAP, pot accesa doar site-urile web realizate cu această sintaxă. Acestea sunt mult mai simpliste din punct de vedere al design-ului decât paginile WWW(World Wide Web), în

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

pare parte formate doar din text, imagini de dimensiuni reduse și optimizate în așa fel încât informația să fie sintetizată pentru ecranele mult mai mici ale telefoanelor mobile. Pentru a le putea accesa, producătorii au creat navigatoarele web WAP, cu un design care permite rularea în limitele de memorie și constrângerile de lățime de bandă de pe telefon.

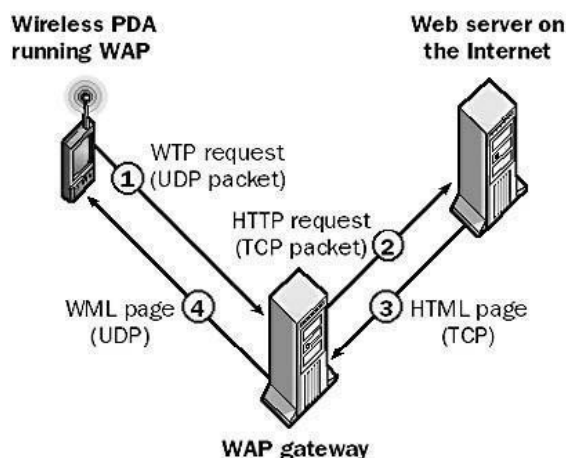

Figura 2.3: Reprezentare a protocolului WAP

WAP pare să fie soluția perfectă. Producătorii puteau să creeze navigatoare web preinstalate pe telefoanele mobile și se puteau baza pe programatori să conceapă conținutul dorit de către utilizatori fără să aibă acces la telefonul propriu-zis. Operatorii de telefonie mobilă ofereau un portal personalizat WAP pentru redirectionarea clienților la conținutul pe care aceștia doreau să-l ofere, aducând profituri uriașe datorate costurilor mari asociate cu navigarea pe internet. Dar utilizatorii nu erau mulțumiți, făcând o comparație directă cu navigarea pe internet. Programatorii și distribuitorii de conținut nu s-au ridicat la înălțimea așteptărilor [7]:

- Comercializarea de aplicații WAP era dificilă. Nu exista un mecanism de plată integrat, plata se face cu ajutorul SMS, EMS, MMS.
- Programatorii nu puteau să dezvolte o experiență personalizată pentru utilizator. Majoritatea paginilor WAP aveau doar o singură versiune, indiferent de specificațiile telefonului.

Nici utilizatorii nu erau mulțumiți, își doreau mai mult. Navigarea pe internet era frustrantă și lentă, introducerea de URL-uri cu tastatura numerică era o corvoadă. Producătorii de dispozitive mobile realizează necesitatea schimbării politicii de protecție a detaliilor interne despre telefoanele mobile și expunerea acestora la publicul larg într-o oarecare măsură.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Având popularitate ridicată la începutul anilor 2000, în următorii ani WAS a fost înlocuit de standard moderne, navigatoarele web suportând în întregime HTML, CSS și în mare parte JavaScript. Deși a fost înlocuit de soluții mai moderne, WAP a adus oportunitatea de care aveau nevoie distribuitorii de servicii mobile, pentru a oferi suportul necesar pentru aplicațiile web precum: posta electronică, noutăți din sport, noutăți din lume, prețurile acțiunilor etc.

3.3 Sisteme de operare pentru dispozitivele mobile

Odată cu expunerea detaliilor tehnice ale dispozitivelor mobile, au început să apară sistemele de operare private, aflate în proprietatea unor companii care nu produc telefoane propriu-zise. Această apariție a dus la o dezvoltare rapidă a numeroase sisteme de operare pentru telefoanele “inteligente”, PDA-uri și sisteme de gaming de dimensiuni reduse.

Industria sistemelor de operare pentru telefoane, a devenit fragmentată. Fiecare companie având propria bucată din piață. Majoritatea acestor platforme se foloseau de diferite programe de dezvoltare, diferite limbaje de programare, pe platforme diferite pentru crearea de aplicații. Comunitatea de programatori era obligată să achiziționeze aceste unelte adjuvante dezvoltării de la companii. Aceasta diviziune de piață, a îngreunat munca producătorilor. Nu exista o platformă care să acopere nevoile întregii piețe, toate aveau atât beneficii cât și limitări. De aceea, liniile de producție au devenit complexe, într-o perioadă scurtă de timp. Pentru a putea să reziste competiției, acestea au fost forțați să vândă telefoane cu platforme diverse.

3.3.1 PalmOS

Asa cum este menționat în articolul [8], compania Palm Computing a fost înființată în 1992 și inițial se ocupă cu dezvoltarea de aplicații software pentru PDA-urile nou apărute. După o fuziune cu U.S Robotics, compania a fost achiziționată de către 3Com și a devenit o filială a celei din urmă menționate.

În anul 2002, odată cu trecerea de la PDA-uri la telefoane “inteligente”, Palm creează o filială care să se ocupe exclusiv de dezvoltarea unui sistem de operare, numit PalmSource sau PalmOS. Aceasta mai apoi devine o entitate independentă, în anul 2003. În următorii 3 ani compania trece prin diferite schimbări, în anul 2005 fiind achiziționată de ACCESS dar reușește să obțină drepturi depline asupra mărcii “PalmOS”, în așa fel încât doar ei puteau să lanseze noi actualizări a sistemului de operare sub numele de PalmOS. Ca și consecință, ACCESS sunt nevoiți să schimbe numele sistemului de operare în Garnet OS.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

PalmOS a fost inițial utilizat pentru PDA-uri produse de către Handspring [9], companie fondată de către fondatorii Palm Computing, datorită unor diferențe de viziune după achiziționarea Palm Computing de către 3Com. Începând cu seria Treo, Handspring începe să producă telefoane inteligente. Primele două telefoane lansate de către aceștia sunt Treo 180 și Treo 180g utilizând PalmOS 3.5.2H. Treo 180 utilizează o tastatură completă iar modelul 180g se folosea de tehnologia de recunoaștere a scrisului de mână, Graffiti. Ambele telefoane fiind telefoane cu clapetă.

Toate versiunile precedente PalmOS 5.0, rulează pe procesoare Motorola/Freescale DragonBall iar toate versiunile ulterioare rulează pe procesoare bazate pe arhitectura ARM. PalmOS a fost implementat pe o multitudine de dispozitive precum: telefoane inteligente, ceasuri inteligente, console de jocuri de dimensiuni mici, GPS etc.

Câteva din funcționalitățile cheie [9] ale ultimei versiuni de PalmOS Garnet, lansată în 2007, sunt:

- Interfață simplă, cu un singur task care permitea lansarea în modul fullscreen a aplicațiilor
- Ecrane monocrom sau color cu rezoluții de până la 480x320
- Sistem de recunoaștere a scrisului de mână (Graffiti 2)
- HotSync – tehnologie utilizată pentru sincronizarea datelor cu calculatoarele personale
- Capacitate de redare și înregistrare sunet
- Securitate simplă: dispozitivul poate fi blocat cu parolă
- Port USB, infraroșu, Bluetooth și conexiune Wi-Fi
- Suport pentru card de memorie
- Set de aplicații standard: Contacte, Calculator, Calendar, Urmărire cheltuieli, Listă de sarcini
- Blazer – navigator web

Dezvoltare aplicații: Cum este menționat în articolul [10], aplicațiile PalmOS Garnet sunt dezvoltate în mare parte în C/C++ dar există instrumente care nu necesită limbaje de programare de nivel scăzut precum PocketC, AppForge Crossfire (care utilizează Visual Basic sau C#). De asemenea o mașină virtuală Java a fost disponibilă pentru platforma PalmOS până în 2008. Pentru dezvoltarea cu C/C++, există două compilatoare oficiale, CodeWarrior și un lanț de instrumente cu sursă deschisă “prc-tools”, bazat pe o versiune mai veche a gcc. Pentru testarea și depanarea aplicațiilor, PalmOS pune la dispoziție emulatorul POSE.

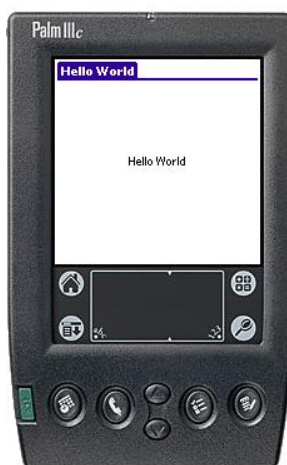

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Figura 2.4: Program "Hello,World!" in PalmOS

3.3.2 Symbian OS

Considerat de mulți ca fiind primul sistem de operare modern pentru telefoane mobile, SymbianOS a fost cea mai folosită platformă pentru telefoanele inteligente din lume până în anul 2010. Începând ca și EPOC, un sistem de operare dezvoltat de către Psion, devine SymbianOS în anul 1998 fiind susținut de marii producători de telefoane mobile precum Nokia, Ericsson și Motorola. A deschis porțile cu adevărat spre telefonul inteligent modern, conceptul de ecran de dimensiuni ridicate care rulează aplicații multiple. În anul 2006, Nokia împreună cu Symbian conduceau piața de telefonie mobilă. Fără să aibă o competiție majoră (PalmOS și Windows Mobile erau considerați companii mici în comparație cu acest gigant), Symbian ajunge să dețină 67% din piața. [11]

În 2008, Nokia achiziționează Symbian și într-o încercare de a atrage programatorii, pentru a dezvolta aplicații terțe, eliberează codul sursă sub o licență sursă deschisă. Deși avea o bucată uriașă din piața de telefonie mobile, aplicațiile erau greu de dezvoltat pentru Symbian, în primul rând din cauza complexității singurelor limbaje de programare native OPL și Symbian C++ și în al doilea rând din cauza prețurilor ridicate a mediilor de dezvoltare și a pachetelor de dezvoltare software. Toate acestea au descurajat dezvoltatorii de aplicații terțe și au stopat evoluția naturală a sistemului de operare spre un spațiu de desfășurare a aplicațiilor pentru utilizator, un magazin digital de aplicații.

Deși Symbian a cochetat cu deschiderea unui magazin de aplicații și cu extinderea sistemului de operare dincolo de telefonie mobilă, în direcția consolelor de jocuri, nici una dintre aceste idei nu s-a concretizat. Pe lângă cele menționate mai sus, Symbian este

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

tot prima companie care realizează importantă ecranelor de dimensiuni ridicate și cu suport la atingere. Symbian nu reușește să fructifice avantajul de a fi prima companie capabilă de a implementa aceste caracteristici într-un sistem de operare.

Symbian avea un ecosystem care îmbrățișa dezvoltatorii de aplicații terțe, chiar având o inițiativă de aprobare a aplicațiilor mult mai rapid, Symbian Signed, eliminând nevoia de a fi testate de către ei înainte. În anul 2008, erau disponibile 10000 de aplicații Symbian. Dar neavând un magazin digital să țină locul unei piețe de desfacere, un singur loc de unde utilizatorii pot să achiziționeze aplicații dezvoltarea era una lentă. Ca și comparație, Apple a ajuns la incredibilul număr de 100000 de aplicații în puțin peste un an de la lansarea primului kit de dezvoltare software.

Dezvoltare aplicații: Cum este menționat în articolul [12] SymbianOS fiind scris în C++, folosind propriile standard de dezvoltare, dezvoltarea aplicațiilor este posibilă folosind Symbian C++. Din păcate utilizarea acestui limbaj este una anevoioasă, curba de învățare fiind una abruptă, Symbian C++ necesitând tehnici speciale precum descriptori, obiecte active și stivă de curățare. O altă funcționalitate lipsă este aceea de Excepții din standard C++, utilizându-se mecanismul de “Trap and leave” ca și substitute. Ca și mediu de dezvoltare, primele versiuni folosesc IDE-ul comercial CodeWarrior care mai apoi este înlocuit de Carbide.c++ sau Microsoft Visual Studio 2003/2005 prin intermediul conectorului Carbide.vs. Problemele de dezvoltare introduse odată cu utilizarea Symbian C++ dispar în 2010, când pentru dezvoltare se poate utiliza C++ standard cu ajutorul Qt, un kit pentru crearea de interfețe grafice sau aplicații cu Qt Creator sau Carbide ca și în cazul Symbian C++.

Într-un final, Symbian ajunge să fie depășit de către giganții Android și iOS, dezvoltarea de aplicații pentru Symbian fiind oprită în anul 2014.

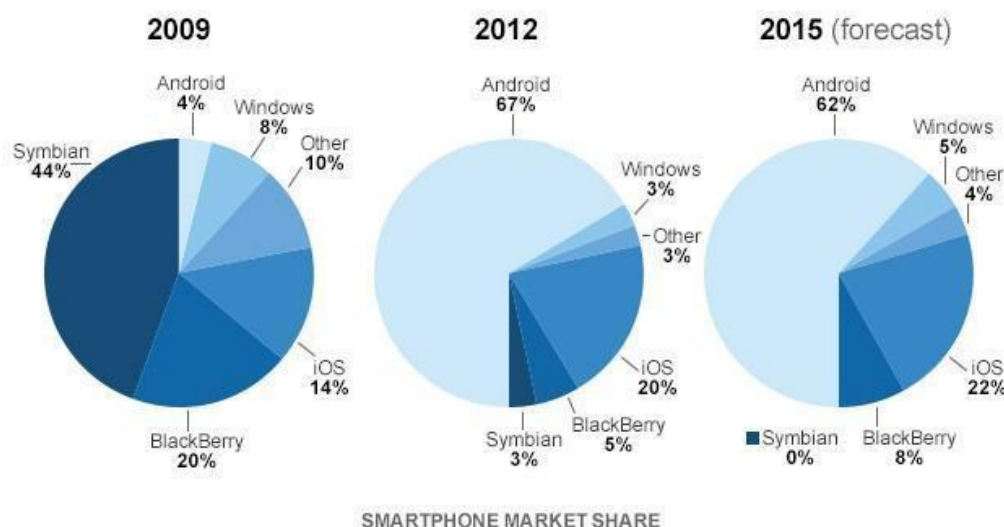

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Figura 2.5: Cota de piață la nivel global între anii 2009-2015. A se urmări

Symbian [13]

3.3.3 iPhoneOS (iOS)

Sistemul de operare pentru dispozitive mobile, dezvoltat de cei de la Apple Computer, a fost anunțat în 2007 de către Steve Jobs co-fondatorul companiei împreună cu Steve Wozniak. În același timp, compania este redenumită doar Apple, marcând solidificarea mărcii.

În timpul anunțului oficial, se subliniază faptul că OS-ul pentru telefon împărtășește multe dintre aceleași caracteristici cu Mac OS X (calculatorul personal dezvoltat de Apple) și rulează pe același nucleu Unix dar că era destul de puternic să primească propria marcă. Inițial sistemul de operare a fost numit iPhone OS, păstrând numele acesta pentru 4 ani până la lansarea iOS 4 în anul 2010.

Deși la data apariției, iOS era cu mult în urma competitorilor deja bine stabiliți pe piață precum Symbian, BlackBerry, Windows Mobile, PalmOS în materie de caracteristici, iOS reușește să ofere o experiență inedită, concentrându-se pe experiența centrală de utilizare a unui telefon: viteză, consistență și optimizarea celor câteva caracteristici prezente într-un fel în care le făcea radical mai bune decât orice altceva prezent pe piață. Noul telefon mobil cu noul sistem de operare avea să pazească drumul spre viitorul telefoanelor inteligente, subțiri și cu metoda principală de interacțiune, ecranul tactil.

Câteva dintre cele mai importante și revoluționare caracteristici ale iOS 1.0 sunt după cum menționează articolul [14]:

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

- Interfața cu utilizatorul - Apple introduce atingerea ca mijloc principal de interacțiune a utilizatorului cu sistemul de operare, elimină majoritatea butoanelor și adaugă diferite funcționalități la atingere
- Navigatorul web Safari – funcționalitățile la atingere prin diferite gesturi menționate mai sus, sunt folosite în Safari, acesta fiind primul navigator web pe telefon care se simțea la fel de capabil și puternic ca unul de pe calculatoarele personale. În timp ce competiția adapta paginile web la dimensiunile telefonului, Safari prezenta întreaga pagină și oferind funcționalități de zoom și derulare simpliste cu ajutorul degetelor.
- Funcționalitatea de iPod – Apple introduce funcția de iPod pe un telefon inteligent, posibilitatea de a asculta muzica cu dispozitivul cândva utilizat doar pentru comunicare.
- Tastatura software – prima tastatură software care este disponibilă pe ecran doar când e necesar, neocupând spațiu important care poate fi utilizat pentru alte funcționalități. Deși sisteme ca PalmOS aveau funcționalitatea de Graffiti deja introdusă, această tastatură putea fi folosită cu ajutorul degetelor.
- Introducerea ecranului principal trambulină – indiferent în ce aplicație te aflii, prin apăsarea butonului de “acasă”, navighezi la ecranul principal

Sistemul de operare are câteva actualizări intermediare după versiunea 1.0 dar una din cele mai importante lansări a fost cea a versiunii 2.0. Spre deosebire de Symbian, Apple nu pierde timpul și lansează “App Store”, un magazin digital cu 500 de aplicații inițial, deschis și pentru aplicațiile terțe. Nota inovativă este dată de faptul că magazinul de aplicații exista atât pe telefon, cât și în iTunes, platforma de muzică deja bine înrădăcinată. Utilizatorii deja înregistrați pe iTunes, puteau să înceapă să caute și să instaleze aplicații instant fără să fie nevoiți să-și introducă datele bancare, lucru care a dus la o ușurință în cumpararea aplicațiilor nemaivăzută până în acel moment. Un an mai târziu se adaugă și funcționalitatea de cumpărături în interiorul aplicațiilor, devenind rapid principala metodă de monetizare a aplicațiilor/jocurilor.

O altă caracteristică majoră introdusă odată cu versiunea 2.0 este kit-ul de dezvoltare software iOS cu o suită de instrumente pentru dezvoltatorii de aplicații, pentru a putea crea aplicații mai funcționale, mai estetice și mai avansate decât a altor competitori. Cele două mari funcționalități introduse merg mână în mână.

Introducerea magazinului digital și a kitului de dezvoltare, vine și cu anumite reglementări atât pentru utilizatori cât și pentru dezvoltatorii de aplicații. Utilizatorii nu au permisiunea de a instala aplicațiile prin altă metodă decât prin cea a magazinului digital. Dezvoltatorii de aplicații trebuie să respecte o suită de reguli, pentru a-și putea vedea creațiile încărcate în magazine. Unele reguli fiind înțelese de utilizatori dar unele au starnit controverse, precum respingerea continuă a aplicațiilor care ar permite conectarea calculatorului personal la iPhone pentru acces la internet.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Ca și un prim pas în distribuirea de aplicații, dezvoltatorii trebuie să se înscrie în așa numitul program dezvoltator Apple, printr-un abonament anual de 99\$. Odată intrat în acest program, dezvoltatorul are acces atât la magazinul digital pentru distribuire cât și la caracteristica “zbor de test” (TestFlight) utilizată pentru testarea aplicației. Este posibilă invitarea printr-un link sau e-mail a până la 10.000 de testerii.

Odată intrat în programul de dezvoltare Apple, dezvoltatorii trebuie să se asigure că aplicațiile lor respectă suita de reglementări, atât de stil cât și de funcționalitate. Dacă aplicația respectă aceste reguli, ea trebuie să fie semnată, lucru necesar pentru a asigura utilizatorii că aplicația vine dintr-o sursă sigură și nu a fost modificată de la ultima “semnare”. Semnarea se poate face atât automat cât și manual cu Xcode (mediul de dezvoltare integrat Mac).

Pentru a putea face încărcarea propriu-zisă și a gestiona aplicația după încărcare, se folosește suita de instrumente “App Store Connect” unde se creează o înregistrare a aplicației. Aici dezvoltatorii au posibilitatea de a integra plata și de a accesa date analitice după ce aplicația este deja disponibilă în magazinul digital.

Ultimul pas este de a încărca aplicația pe “App Store Connect”, unde sunt necesare date relevante despre aplicație, printre care și documentele pentru termeni și condiții. Odata completate aceste date, aplicația poate fi trimisă pentru verificare și aprobare. Acest proces durează între una și trei zile în majoritatea cazurilor și dezvoltatorii pot primi două răspunsuri:

- Aplicație aprobată: în maxim 24 ore aplicația o să fie vizibilă în magazinul digital
- Aplicație respinsă: dezvoltatorul poate să facă reparațiile necesare și să o trimită din nou spre verificare sau poate să escaleze și să facă apel la decizie.

De-a lungul anilor, Apple a continuat să îmbunătățească, să adauge și să revoluționeze caracteristicile telefoanelor mobile. Deși interfața utilizatorului s-a îmbunătățit, se păstrează aceleași interacțiuni fără asperități. La momentul actual, ultima versiune de iOS este 14.6.

Dezvoltarea aplicațiilor [15]: Inițial dezvoltarea aplicațiilor pe iOS, s-a realizat utilizând Objective-C, un limbaj de programare care combină avantajele a două limbaje mai vechi, C și Smalltalk. Objective-C a fost adoptat de către Apple odată cu achiziționarea companiei NeXT, companie fondată chiar de către Steve Jobs după acesta a fost obligat să renunțe la rolul său în compania Apple Computer. Instrumentele de dezvoltare de la NeXT utilizau Objective-C, instrumente care mai apoi au fost integrate în Xcode, mediul de dezvoltare integrat de către Apple în macOS și utilizat mai apoi în dezvoltarea de aplicații și pentru iOS.

În combinație cu Xcode, se utilizează kitul de dezvoltare iOS. Acest kit se poate descărca gratuit pentru utilizatorii de Mac dar nu este disponibil pentru utilizatorii

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Windows. Kitul conține seturi care oferă dezvoltatorilor de aplicații acces la diferite funcții și servicii, pentru a putea folosi capacitățile software și hardware ale telefonului mobil. Pe deasupra acest pachet mai conține și un simulator pentru testare și depanare a aplicațiilor pe calculatorul personal Mac.

Datorită faptului ca Objective-C a rămas neschimbat din anii '80 și ducea lipsa unor caracteristici moderne, Apple decide să dezvolte un limbaj de programare pentru a-l înlocui. Așa că în 2014 este anunțat Swift, care împreună cu Cocoa și Cocoa Touch cele două schelete de dezvoltare pentru Mac, vor fi folosite de către dezvoltatori pentru realizarea noilor aplicații. Deși Swift a fost conceput ca înlocuitor pentru Objective-C, cel din urmă încă este folosit pentru dezvoltarea de aplicații. În funcție de necesitățile clienților, Objective-C poate fi o opțiune viabilă datorită faptului că este un limbaj matur, cu documentație precisă. O funcționalitate cheie a limbajului Swift e că are acces și se poate folosi de către codul deja scris în Objective-C.

Atât Swift cât și Objective-C sunt native pentru iOS și se folosesc în continuare ambele deși din lipsa de suport pentru dezvoltarea limbajului Objective-C, Swift o să continue să crească în popularitate.

Pe lângă limbajele de programare native, dezvoltatorii de aplicații au la dispoziție și schelete de dezvoltare sau întregi kituri de dezvoltare software. Utilitatea lor este dată de faptul că majoritatea se pot folosi pentru dezvoltarea aplicațiilor pe cele două mari platforme Android și iOS, iar până în 70% din cod poate fi refolosit, ceea ce poate fi un plus pentru partea financiară a dezvoltării aplicațiilor. Ca și exemple avem, menționate în articolul [16]:

- Ionic – schelet de dezvoltare bazat pe HTML, CSS și JavaScript, construit peste Cordova, care înglobează aplicația realizată cu HTML/JavaScript într-un container nativ pentru a putea utiliza funcțiile native precum: geolocație, notificări, camera etc. Două caracteristici demne de menționat ale Ionic sunt: Ionic Creator, un editor care permite crearea rapidă a unui prototip cu drag and drop și Ionic View, o aplicație gratuită pe Android și iOS care permite dezvoltatorilor să împartăsească aplicațiile cu utilizatori, testeri sau alți dezvoltatori fără a fi necesară încărcarea aplicației în magazinul digital.
- React Native – schelet de dezvoltare creat de către cei de la Facebook pe baza bibliotecii JavaScript, React. React Native permite utilizarea de bibliotecilor native și scrierea de cod în Objective-C, Swift sau Java pentru Android pentru optimizarea performanței.
- Flutter – kit de dezvoltare software creat de către cei de la Google și este utilizat pentru crearea de aplicații Android și iOS din același cod sursă. Flutter utilizează limbajul de programare Dart, are o documentație bine pusă la punct și are acces la toate funcțiile native

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

3.3.4 Android

Compania Android Inc. a fost fondată în 2003 de 4 fondatori. Inițial dorindu-se utilizarea sistemului de operare pentru îmbunătățirea camerelor digitale, compania decide să schimbe obiectivul spre telefoane mobile. Odată cu aceasta decizie, în 2005 compania este achiziționată de către Google. Cei 4 fondatori rămân în continuare în companie să continue dezvoltarea noului produs. Google și echipa de dezvoltare Android decid să utilizeze Linux ca și bază pentru acesta. Decizie care a fost luată pe baza dorinței de a oferi sistemul de operare gratuit producătorilor de telefoane mobile, având încredere în capacitatea financiară a altor servicii și aplicații. Pe lângă faptul că sistemul de operare avea să fie cu sursă deschisă, creatorii decid să lase cu sursă deschisă însă și logo-ul proiectului. [17]

La câteva luni de la lansarea sistemului de operare dezvoltat de către Apple, Android 1.0 este lansat pentru dezvoltatori și nici un an mai târziu este lansat telefonul care avea să fie primul dintre multe altele, cu sistemul de operare Android: HTC Dream. Deși dispozitivul mobil, nu se apropia de cel dezvoltat de către Apple în materie de design și într-o oarecare măsură funcționalitate, Google și-a lăsat amprenta pe sistemul acesta de operare integrând produse și servicii dezvoltate de către companie precum: Google Maps, Youtube și un navigator web HTML, precursor Chrome, care folosea serviciile de căutare Google.

Pe lângă caracteristicile menționate mai sus, primul telefon Android introducea și prima versiune a pieței Android, un magazin digital de aplicații, de unde utilizatorii puteau să descarce aplicații și jocuri. Magazinul a adăugat suport pentru aplicațiile cu plată abia un an mai târziu. Spre deosebire de competitorul direct, iOS, dezvoltatorii puteau să încarce aplicațiile pe magazinul digital mult mai ușor, Android având mai puține reglementări și un proces mai puțin complex și dificil.

În anii următori, două noi magazine au fost lansate de către cei de la Google: Google eBookstore și Google Music. Datorită faptului că existența magazinelor multiple putea să cauzeze confuzie, în 2012 Google integrează cele 3 magazine într-unul singur, sub denumirea de Google Play Store. La lansarea acestei noi versiuni, magazinul avea peste 450000 de aplicații și jocuri Android, număr care avea să crească în perioada următoare.

La fel ca și competitorul său, Android avea să aibă o îmbunătățire continuă, atât în materie de design al interfeței cât și a funcționalităților și experienței utilizatorului. Ultima versiune disponibilă de Android este Android 11 iar în decursul anului actual, Android 12 va ajunge pe piață. Datorită faptului că sistemul de operare a fost oferit gratuit producătorilor de telefonie mobilă, Android deține procentul majoritar din piața de sisteme de operare pentru telefoane mobile, la momentul actual singurul sau competitor fiind iOS-ul. [17]

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Deși una dintre caracteristicile sistemului de operare Android, care a dus la dominarea pieței (71% în ianuarie, 2021), este faptul că Google a lansat produsul cu sursă deschisă, totodată aceasta este una din problemele majore ale platformei, fragmentarea. Fragmentarea sistemului de operare Android, este dată de către multitudinea de dispozitive și versiuni ale acestuia. Fiind cu sursă deschisă, producătorii pot să modifice sistemul de operare după placul lor și acest lucru afectează adoptarea noilor versiuni de către utilizatori, acestea nefiind tot timpul disponibile pentru unele dispozitive mobile deoarece producătorii trebuiau să-și introducă mai întâi propriile lor modificări. Google este afectat de acest lucru deoarece neavând o rată de adoptare a noilor actualizări ridicată, nu pot să facă o analiză realistă a felului în care nouă versiune afectează utilizatorii, ce probleme apar și ce caracteristici ar trebui dezvoltate în viitor. Aceasta fragmentare a ecosistemului afectează și dezvoltatorii care au două opțiuni: dezvoltarea de aplicații cu suport pentru versiuni mai vechi, creșterea costurilor de dezvoltare, sau utilizarea ultimelor versiuni, pierzând clienți.

Ca și soluție la problema fragmentării, Google propune proiectul Treble în 2017 care presupune o modificare a arhitecturii în așa fel încât actualizările să ajungă mult mai ușor la utilizări, indiferent de producător. Soluție care după ultimele date pare să funcționeze, Android 8 având o rată de adoptare la apariția versiunii 9 de 8.9% iar Android 9 având o rată de adoptare de 22.6% la apariția Android 10. Eforturile proiectului Treble sunt continuate de către proiectul Mainline care are ca scop trimiterea de actualizări ale securității prin intermediul magazinului digital, eliminând astfel producătorii din ecuație.[18] [19]

Dezvoltarea aplicațiilor: După cum menționează articolul [20], Pentru dezvoltarea de aplicații software pentru telefoanele mobile care rulează Android, Google afirmă că aplicațiile pot fi scrise utilizând Kotlin, Java sau C++ utilizând kitul de dezvoltare software de la Android. Toate limbajele care nu rulează codul pe JVM, precum Go, JavaScript, C, C++, au nevoie de cod scris în limbaj JVM care poate fi obținut cu ajutorul unor anumite instrumente deși Google pune la dispoziție și kitul de dezvoltare nativ(NDK), care permite scrierea părților unde performanța este critică, în cod nativ C/C++ fără a avea nevoie de mecanisme intermediare precum JVM, codul fiind compilat direct. Această opțiune nu o să fie benefică tuturor aplicațiilor, crescând complexitatea codului.

Kitul de dezvoltare de la Android conține un set de instrumente de dezvoltare: un depanator, bibliotecă, un emulator de telefon mobil bazat pe QEMU, documentație, monstre de cod și tutoriale. Spre deosebire de competitorul său, Android permite dezvoltarea și pe platforma Mac OS X.

Ca și mediu de dezvoltare oficial suportat pentru Android a fost Eclipse până în 2014, utilizând un conector de instrumente de dezvoltare Android. Începând cu 2015, mediul de dezvoltare integrat este Android Studio, suportul pentru Eclipse încheindu-se. Ca și alternativă, dezvoltatorii pot să folosească orice editor de text pentru modificarea fișierelor Java sau XML, după care să utilizeze instrumentele din linia de comandă pentru

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

a crea, construi și depana aplicațiile Android dar și de a controla dispozitivele Android conectate la calculatorul personal. Pentru distribuire, aplicațiile Android sunt împachetate în format .apk și stocate în directorul app al Android OS, director accesibil doar utilizatorului root din motive de securitate.

La fel ca și în cazul iOS, dacă nu se dorește utilizarea limbajelor de programare native pentru dezvoltarea de aplicații pentru telefon, dezvoltatorii au la dispoziție dezvoltarea multiplatforma. Utilizarea unui schelet sau a unui kit de dezvoltare pentru scrierea de cod re folosibil pe ambele platforme, reducerea costurilor și a timpului de dezvoltare. Pe lângă opțiunile menționate în subcapitolul iOS, mai avem:

- PhoneGap/Cordova – similar cu Ionic deoarece permite construirea de aplicații mobile cu tehnologii web și e construit cu Cordova la baza dar spre deosebire de Ionic, care este legat de Angular, PhoneGap nu este legat de un schelet JavaScript anume, oferind dezvoltatorilor mai multă versatilitate
- Xamarin – aplicațiile dezvoltate cu Xamarin sunt scrise în totalitate în C#, acesta compilează codul în distribuiri native pentru Android și iOS. Xamarin are la bază pe scheletul Mono, o implementare cu sursă deschisă a .NET. Aplicațiile Xamarin au acces la toate capabilitățile native ale dispozitivului, după compilare comportându-se ca o aplicație nativă. Deși există un grad ridicat de împărtășire a codului, uneori o să fie necesară scrierea de cod specific Android/iOS.
- Progressive Web Apps – o alternativă adusă de către Google și se dorește utilizarea aplicațiilor web ca aplicații native. Nu este necesară instalarea lor, ci odată ce utilizatorul vizitează această aplicație web, va avea posibilitatea de a o adăuga pe ecran.

Pentru a încarca aplicația în magazinul digital Android, dezvoltatorii trebuie să creeze un cont de dezvoltator. Acest lucru este posibil cu contul Google deja existent sau prin crearea unui cont nou. Spre deosebire de iOS, în cazul Android se plătește o sumă unică de 25\$. Dacă aplicația se dorește a fi una cu plată, un cont de comerciant trebuie creat de asemenea.

După crearea acestui cont, este necesară pregătirea documentelor de termeni și condiții și politică de confidențialitate. De asemenea, dezvoltatorul trebuie să treacă prin toate politicile de dezvoltare Google pentru a se asigura că aplicația este în conformitate cu standardele Android și a nu fi respinsă la verificare. Spre deosebire de iOS, aceste politici sunt mai permissive.

Următorul pas din proces este de a verifica necesitățile tehnice, printre care semnarea aplicației cu un certificat care este folosit pentru identificarea autorului și nu poate fi generat din nou, dimensiunile aplicației și formatul de lansare (.apk sau .aab).

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Ca și ultim pas, dezvoltatorul trebuie să creeze aplicația cu consola Google în magazin, să adauge informațiile despre aceasta precum: descriere, capturi de ecran, icoana, preț etc. și după să încarce aplicația propriu-zisă și să o trimită spre verificare. Există trei opțiuni: producție, alpha și beta.

Este recomandată încărcarea aplicației inițial sub forma alpha sau beta, deoarece odată ce verificarea este finalizată, aceasta o să fie disponibilă doar pentru anumite tipuri de utilizator. Pentru alpha, aplicația o să fie disponibilă persoanelor pe care dezvoltatorul le invită la testare iar beta, pentru orice utilizator care dorește să intre în procesul de testare. Procesul de verificare durează aproximativ două zile, dar în ultima perioadă pentru o mai bună protecție a utilizatorilor, Google a anunțat că perioada poate fi extinsă până la o săptămână pentru a putea verifica în detaliu aplicațiile.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE
4. Analiză și fundamentare teoretică
4.1 React Native
4.1.1 Introducere

React Native este un schelet JavaScript utilizat pentru dezvoltarea de aplicații cu performanțe native, bazat pe biblioteca JavaScript, React. Unicitatea acestei soluții de dezvoltare este dată de faptul că întreg codul sursă este utilizat de către cele două mari platforme, Android și iOS, lucru care duce la o reducere a costului și a timpului de dezvoltare, simultan dezvoltând ambele aplicații.

Similar cu React, aplicațiile scrise în React Native folosesc un amestec de JavaScript și JSX, o extensie de sintaxă asemănătoare XML sau HTML dezvoltată pentru JavaScript cu scopul de a permite existența HTML-ului în cod, care mai apoi la rulare sunt convertite în elemente react. Partea nativă utilizând un limbaj diferit față de partea JavaScript, Objective C/Swift pentru iOS și Java pentru Android, React Native se folosește de așa numitul pod, care face legătura dintre cele două părți ale aplicației. [21]

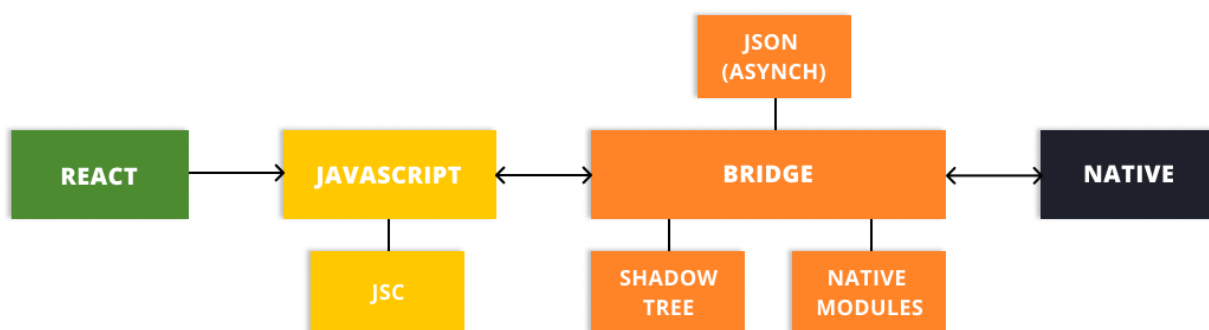
4.1.2 Arhitectura React Native

Figura 3.1: Reprezentare grafică a arhitecturii React Native

Așa cum menționează articolul [22], aplicație React Native este compusă din două părți, componenta JavaScript și partea nativă. Pentru a se putea realiza comunicarea

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

dintre cele doua avem nevoie de biblioteca pod, fără aceasta nu se pot trimite informații între cele două.

Podul RN este scris în C++/Java și rolul său este de a transmite informația procesată de la JavaScript la partea nativă. Odată cu deschiderea unei aplicații React Native, un fir principal de execuție(UI thread) este creat care mai apoi generează alte doua fire: firul de execuție JavaScript, unde întreg codul RN scris este executat, și firul de execuție umbra “shadow thread” sau “shadow tree” pentru a afișa compoziția aplicației. În firul JavaScript definim compozițiile, care sunt compilate și preluate de către firul umbra, unde se calculează, și mai apoi sunt trimise la firul de execuție principal(partea nativă). Pentru a trimite actualizări la partea nativă, se utilizează obiecte JSON care sunt înglobate și trimise la fiecare sfârșit de iterație a buclei de evenimente.

Există și posibilitatea codului JavaScript de a reacționa la un eveniment apărut pe partea nativă, utilizând conceptul de funcție declanșată de eveniment(“callback”). O funcție este scrisă în JavaScript, atașată unui obiect și este serializată și trimisă peste pod. Odată apărut un eveniment, acesta este trimis cu ajutorul funcției peste podul React înapoi la JavaScript pentru execuția codului specific evenimentului.

Pentru rularea codului JavaScript, React Native utilizează motorul JavaScriptCore(JSC), același motor care stă la baza navigatorului web de pe iOS, Safari. În cazul aplicațiilor iOS, RN utilizează JSC-ul integrat în platforma iar în cazul Android acesta vine odată cu aplicația, motiv pentru care aplicația simplă “Hello, World!” are dimensiune mai ridicată.

Pentru a putea păstra performanța, viteza și sentimentul de aplicație nativă, uneori este necesar să se acceseze o interfață de programare a aplicației (API) care nu este disponibilă în JavaScript sau chiar să fie creată de către dezvoltator pentru a crește performanța aplicației. Sistemul de module native dezvăluie instanțe ale claselor native Java/Objective-C/C++ sub forma unor obiecte JavaScript pentru a putea fi folosite în codul JS. Pentru scrierea unui modul nativ în sistem există două opțiuni:

- Direct în aplicația React Native, în proiectele Android/iOS
- Ca și packet NPM(node package manager) și instalat ca și dependență la aplicațiile RN

Ca și în cazul unui pod real, pot să apară blocaje. Un exemplu este afișarea animațiilor, din cauza podului RN și “distanței” pe care trebuie să o parcurgă evenimentele apar probleme care afectează performanța aplicației. În majoritatea cazurilor acest lucru poate fi optimizat cu ajutorul NativeDriver, care trimite animațiile pentru a fi procesate în partea nativă. Din cauza acestor probleme menționate mai sus, echipa de la Facebook lucrează la o actualizare a arhitecturii lucrând la fiecare secțiune a ei în parte pentru a îmbunătăți performanța.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

4.1.3 Modalități de implementare

Pentru dezvoltarea de aplicații, React Native vine cu două interfețe linie de comanda, ambele având atât beneficii cât și limitări și decizia utilizării uneia în detrimentul celeilalte, trebuie luată ținând cont de obiectivul final al aplicației și cerințele sau caracteristicile pe care dezvoltatorul trebuie să le implementeze. Soluția aleasă este utilizarea interfeței linie de comanda Expo CLI, alternativa fiind React Native CLI. [23]

Expo CLI – Flux de lucru gestionat

Interfața linie de comanda oferită de RN, oferă o dezvoltare a aplicației rapidă, ocupându-se de schimbările de configurație, conflicte între versiuni și certificate. Pe lângă acestea, Expo oferă posibilitatea de a împărtăși proiectul încă în faza de dezvoltare fără a genera fișierul .apk sau .ipa, prin trimiterea unui cod QR sau adresa. Aceeași funcționalitate poate fi folosită și pentru testarea aplicației pe telefonul personal, fără a fi necesară o conexiune directă la mediul de dezvoltare sau utilizarea unui emulator, lucru dificil mai ales în cazul dezvoltării aplicațiilor pentru iOS dacă nu se dispune de un calculator Mac. Acest lucru este posibil descărcând aplicația gratuită pentru Android și iOS de pe magazinul digital și doar scanând acel cod. De asemenea, Expo integrează și unele biblioteci elementare în proiectul standard precum notificări “push”, manager de resurse etc.

Pe lângă cele menționate mai sus, Expo CLI dispune de o modalitate ușoară de construire a fișierelor .apk/.ipa, lansare și depanare a aplicațiilor, aplicațiile Expo automatizând procesul de semnare a aplicațiilor atât pe iOS cât și pe Android, lucru care poate fi suprascris la nevoie.

Testarea aplicației cu ajutorul aplicației gratuite ExpoGo se face cu ajutorul interfeței linie de comanda Expo CLI. Aceasta înglobează rularea serverului de dezvoltare Expo și a serviciului de împachetare Metro, care combina tot codul JavaScript într-un singur fișier și resursele (imagini) în obiecte care pot fi afișate. Pentru ca acest lucru să funcționeze este necesar ca atât mediul de dezvoltare cât și dispozitivul mobil de testare, să fie în aceeași rețea.

Serverul de dezvoltare Expo, oferă o interfață între aplicația aflată pe dispozitivul mobil/simulator și ExpoCLI și de a trimite fișierul de manifest Expo. Acest server este punctul în care se ajunge prima dată după scanarea codului QR sau introducerea adresei. Manifestul Expo conține toate configurațiile necesare pentru ca ExpoGo să știe în ce fel să ruleze aplicația. În același fișier se află și calea spre serverul de dezvoltare local care comunică direct cu serviciul de împachetare Metro.

La lansarea aplicației, aceasta preia mai întâi fișierul manifest și după care pe baza căii spre serverul local, preia codul JavaScript împachetat într-un singur fișier de către Metro.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Metro este folosit atât pentru aplicațiile realizate cu ExpoCLI cât și pentru cele cu React Native CLI și are două roluri importante:

- combină tot codul JavaScript într-un singur fișier și translatează orice cod JavaScript pe care dispozitivul nu-l poate interpreta (precum codul JSX).
- resursele(ex: imagini) sunt transformate în obiecte care pot fi utilizate

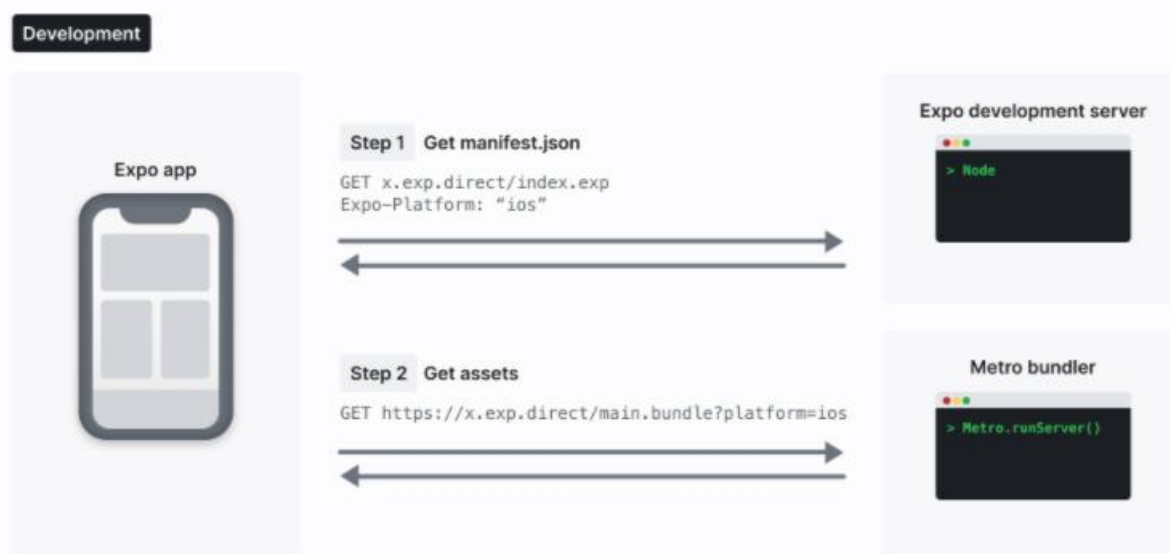

Figura 3.2: Reprezentarea comunicării dintre aplicația ExpoGo și mediul de dezvoltare

Dacă se dorește trimiterea spre testare la alți utilizatori, Expo oferă și funcționalitatea de publicare direct din aplicația lor. Codul JavaScript împachet de către Metro, resursele necesare și manifestul sunt salvate de către Expo pe CloudFront, serviciu de stocare date oferit de Amazon. Odata publicata aplicatia, dezvoltatorul primește o adresa pe care oricine cu aplicația ExpoGo instalată poate să o folosească pentru accesarea aplicației și să o testeze. Din pacate exista si limitari, în cazul Android după publicarea aplicației, oricine cu adresa respectivă poate să acceseze aplicația prin intermediul ExpoGo dar pe iOS din cauza restricțiilor impuse de acestea, acest lucru nu este posibil, cea mai buna opțiune ramane împachetarea aplicației într-un .ipa și lansarea din magazinul digital, eventual folosirea funcționalității “zbor de test” pentru testare.

Pe aceeași notă a confidențialității, în fișierul de configurare al proiectului se poate seta starea aplicației: nelistată, doar cei cu adresa primită de la dezvoltator pot să o testeze, sau publică, unde exista posibilitatea ca aplicația să fie dezvaluită și altor utilizatori. În mod implicit, aplicația nu e listată dar exista și posibilitatea de a o șterge de pe serverele Expo.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Există posibilitatea de a oferi și actualizări prin intermediul Expo, acestea fiind gestionate diferit pe cele doua platforme: pe android, actualizările se fac în timpul rulării luând efect la a doua rulare iar pe iOS actualizarea se face sincron fiind disponibilă la prima lansare.

Accesul la aplicațiile publicate Expo se poate face și offline, aplicația o sa aducă ultima versiune salvată pe dispozitiv dacă încercarea de a o aduce de pe server eșuează.

Există și posibilitatea de împachetare a aplicației într-un fișier .apk/.ipa pentru a fi lansate în magazinele digitale. În spatele “cortinei” o sa fie o versiune modificata a aplicației ExpoGo cu o singură adresă spre aplicația dezvoltatorului și fără să afișeze ecranele de încărcare sau sigla Expo.

Ca și dezavantaje se pot menționa următoarele:

- Adaugarea de module native este imposibilă – una din cele mai importante dezavantaje, care poate sa descurajeze dezvoltorii
- Nu se pot folosi bibliotecile care utilizează cod nativ Object-C/Java/C++
- Aplicațiile au dimensiuni ridicate din cauza bibliotecilor integrate
- Unele functionalitati la integrarea serviciului pentru partea din spate a aplicației, Firebase, sunt indisponibile și trebuie folosite alternative sau alte soluții

Din fericire, React Native Expo oferă posibilitatea de a elimina aceste dezavantaje dacă o limitare neprevazuta oprește dezvoltarea aplicației prin introducerea fluxului de lucru liber (bare workflow).

Expo CLI – Flux de lucru liber

Dacă dezvoltatorul de aplicație React Native Expo, se lovește de o limitare, are la dispoziție funcționalitatea de evacuare din fluxul de lucru gestionat în cel liber, unde are control complet al dezvoltării aplicației împreună cu complexitatea acesteia. Se pot folosi majoritatea interfețelor de programare din Expo gestionat, dar configurația ușoară și serviciul de construire al aplicației nu este disponibil deocamdată.

O funcționalitate care se păstrează dar nu în totalitate este cea de testare și depanare a aplicației pe telefonul personal cu ajutorul aplicației gratuite ExpoGo. Aplicația se poate folosi în continuare pentru testarea aplicației dar nu și pentru acele bucati care conțin cod nativ, a se evita orice apel spre o zona nativă în timpul testării. Aceasta funcționalitate parțială permite testarea codului JavaScript și pentru iOS utilizând chiar și platforma Windows, dacă avem acces la un telefon mobil cu sistemul de operare iOS.

Deși se pierd anumite avantaje specifice fluxului de lucru gestionat, acum dezvoltatorul are acces la codul nativ și la bibliotecile care îl implementează, lucru care vine cu noi posibilități în materie de functionalitati ale aplicației, mai ales în cazul utilizării perifericelor.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE**4.2 Flutter***4.2.1 Introducere*

Asa cum este mentionat in articolul [24], Flutter este un kit de dezvoltare software a interfețelor cu utilizatorul cu sursa deschisa, prima versiune stabilă fiind lansată de Google în 2018 deși a fost anunțată în 2015 sub numele de cod “Sky”. Acest kit este utilizat pentru dezvoltarea de aplicații pe multiple platforme, printre care Android si iOS, din aceeași sursa.

Soluția de dezvoltare de la Google se folosește de limbajul de programare orientat pe obiect creat de aceeași companie, Dart. Acest limbaj de programare are o sintaxa similară cu cea a JavaScript, oferind dezvoltatorilor o curba de învățare lină, dar cu o viteză de rulare mai mare decât cea a programelor scrise în JavaScript, create inițial cu scopul de a randa consistent la 120 de cadre pe secunda.

Un mare avantaj al kitului Flutter este performanța lui nativă. Spre deosebire de React Native, aplicațiile Flutter sunt native în adevăratul sens al cuvântului și nu necesită un pod JavaScript, utilizându-se de conceptul AOT (Ahead-of-time), codul fiind compilat în cod nativ înainte de execuția programului.

Pe partea de interfață cu utilizatorul, kitul de la Google utilizează elemente de interfață grafică(widgets), care sunt componente structurale, de compoziție și stil, utilizate pentru crearea unui tot unitar în ceea ce privește aplicația precum butoane, fonturi text, culori, meniuri etc. Aceste componente sunt oferite de către Flutter în două stiluri stilizate în așa fel încât să se conformeze cu regulile de stil impuse de Android și iOS.

4.2.2 Arhitectura Flutter

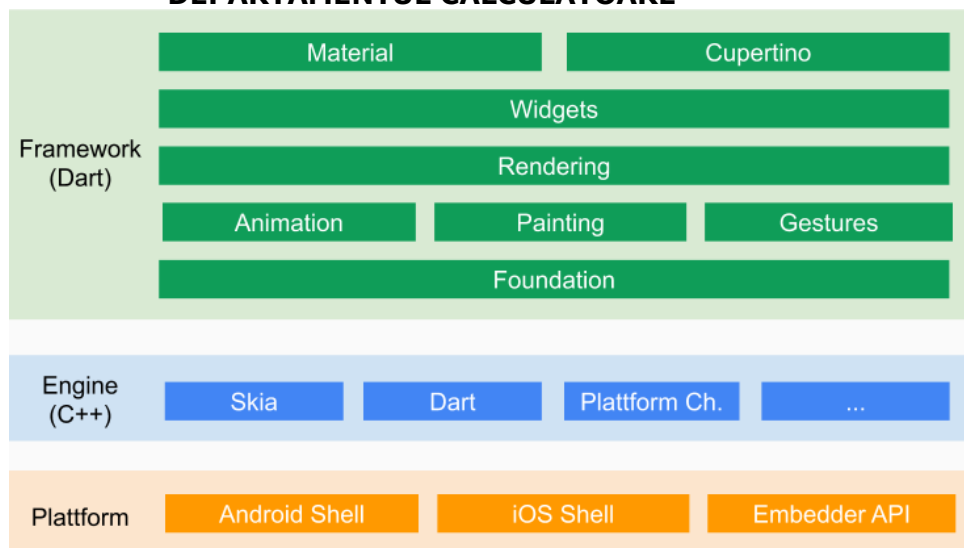

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Figura 3.6: Arhitectura generala Flutter

Aplicațiile Flutter sunt văzute de sistemul de operare pe care rulează ca fiind aplicații native. Un sistem de incorporare specific platformei pe care se dorește rularea aplicației oferă un punct de acces la API-urile native și la servicii precum randarea de suprafețe, accesibilitate, input etc. Acest acces se face prin așa numitul canal de platformă, care este un mecanism simplu de comunicare între codul Dart și codul specific platformei gazda. Pe lângă cele menționate, acest sistem gestionează și bucla de evenimente. [25]

Fiind scris într-un limbaj specific platformei, Java și C++ pentru Android și Objective-C pentru iOS, poate fi folosit în așa fel încât codul Flutter să fie integrat într-o aplicație existentă ca și un modul sau ca și o aplicație de sine stătătoare. Kitul bazat pe Dart are inclus un număr de sisteme de incorporare pentru platformele comune dar există și sisteme dezvoltate de comunitate precum go-flutter.

La nucleul aplicațiilor Flutter se afla motorul Flutter, scris în C++. Acesta este un mediu de rulare portabil care implementează biblioteci esențiale Flutter printre care animații și grafică, intrări și ieșiri, accesibilitate și un mediu de rulare Dart pentru dezvoltare, compilare și rulare a aplicațiilor.

Pentru randarea compozițiilor și graficelor low-level, motorul se folosește de Skia, care este o bibliotecă grafică cu sursa deschisă dezvoltată tot de Google care abstractizează partea de grafică specifică platformei.

Ca scheletul Flutter propriu-zis să aibă acces la motor, se folosește dart:ui, care încastrează codul C++ al motorului în clase Dart. Dart:ui este o bibliotecă care dezvoltă serviciile de nivel scăzut folosite de către aplicații.

Ultima parte a arhitecturii este scheletul Flutter, care este interfața cu dezvoltatorul și utilizatorul. Aceasta este compusă de diferite straturi cu diferite scopuri:

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

- Fundația (foundation) – este o bibliotecă care conține toate pachetele necesare pentru a scrie blocuri de construire esențiale pentru servicii precum animație, afișare și gesturi. Aceste blocuri sunt abstractizări ale motorului scrise în Dart
- Stratul de randare – oferă o abstractizare care se ocupă cu compozițiile și este utilizat pentru crearea schemei de obiecte randabile.
- Stratul de elemente de interfață grafică sau componente – este o abstractizare a compozițiilor din stratul menționat anterior. Fiecare obiect randabil din stratul de randare are o clasă corespunzătoare aici. De asemenea, stratul acesta permite combinarea diferitelor clase pentru a putea fi refolosite în diferite feluri. Tot aici este introdus modelul de programare reactiv, care folosește curenți asincroni de date (un curent este un obiect care emite date într-o perioadă de timp)
- Stratul de elemente de interfață grafică specifice platformei – bibliotecile Material și Cupertino oferă elemente/componente realizate în așa fel încât să se conformeze cu regulile de design specifice Android/iOS.

Scheletul Flutter este relativ mic deoarece o mare parte din caracteristicile de nivel mai înalt sunt implementate ca și pachete pentru utilizarea lor opțională, precum camera foto sau webview (care permite încorporarea paginilor web în aplicație). [26]

4.2.3 Procesul de dezvoltare

Începerea dezvoltării unei aplicații Flutter este una simplă datorită sintaxei asemănătoare cu cea JavaScript, odată instalat kitul de dezvoltare se poate ajunge rapid la o aplicație “Hello, World!” gata de testat.

Un avantaj major pe care îl are Flutter este documentația foarte bine pusă la punct care ghidează dezvoltatorul de la instalare, la alegerea mediului de dezvoltare, configurare editor și scrierea unei aplicații care implementează unele din cele mai esențiale caracteristici ale unei aplicații.

Un alt factor adjuvant al dezvoltării este existența extensiilor în cele mai utilizate editoare. În cazul Visual Studio Code, odată instalată extensia aveam acces la toate instrumentele necesare dezvoltării direct din editor, construire, testare și depănare, execuția emulatoarelor etc.

O caracteristică existentă și în React Native, este posibilitatea de a face reîncărcare la “cold” (hot reload). Odată făcute modificări în cod nu este necesară reconstruirea aplicației, la salvarea codului aplicația este reîncărcată, lucru care scurtează timpul de dezvoltare.

Flutter este un mediu care utilizează mai multe paradigme de dezvoltare, tehnici de programare dezvoltate și testate de-a lungul anilor sunt folosite în kitul de la Google. Acestea sunt utilizate unde pot fi cât mai avantajoase. Putem menționa următoarele paradigme:

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

- Programare funcțională – aplicația este compusă din funcții pure, evitând modificările de stare, efectele la anumite acțiuni și modificările datelor. Aplicațiile Flutter pot fi compuse în totalitate din componente fără stare bazându-se pe primitive pentru computare și afișare a graficii (aceste aplicații sunt de obicei non-interactive)
- Programare asincronă – Flutter utilizează conceptul de “Future”, un obiect care este folosit pentru a reprezenta existența unei valori sau a unei erori care o să fie valabilă cândva în viitor, o computare întârziată, și alte API-uri asincrone. Spre exemplu, un ecran de încărcare este finalizat prin terminarea computatiei unui “viitor”.
- Programare declarativă – Accentul cade pe ce vrem să obținem nu și cum vrem să obținem. Flutter permite dezvoltatorilor să descrie starea următoare fără a se ocupa manual de tranziție din starea curentă în starea următoare, aceasta este realizată de către schelet. Spre deosebire de alte schelete care utilizează programarea imperativă, în Flutter este acceptată reconstruirea completă a unei întregi părți din interfața de la zero în loc să o modificăm. Flutter este destul de rapid pentru a permite acest lucru.
- Programarea imperativă – Folosita acolo unde este necesară, de obicei utilizată în colaborare cu o starea încapsulată într-un obiect. Spre exemplu, testele sunt scrise într-un mod imperativ.
- Programare orientată pe obiect bazată pe clase – Majoritatea API-urilor sunt construite cu ajutorul claselor și cu principiul OOP, mai precis: se definesc clase de nivel înalt după care se specializează în funcție de necesități.
- Programare compozițională – principala paradigmă în Flutter, unde se utilizează obiecte mărunte cu comportament restrâns care compuse împreună realizează efecte complicate

Alte avantaje ale procesului de dezvoltare în Flutter:

- Scriere rapidă a codului – datorită funcției de hot reload și a extensiilor care oferă bucati de cod configurabile pentru elementele de interfața grafică.
- Același cod pentru ambele platforme Android și iOS – este posibilă și diferențiere în ceea ce privește stilizarea
- Performanța ridicată datorită motorului – documentația Flutter oferă o întreaga pagină pentru ajutor în ceea ce privește performanța aplicației
- Aceeași interfață și pe modele mai vechi de telefoane – Flutter suportă începând cu Android Jelly Bean iar iOS începând cu iOS 8.
- O opțiune avantajoasă de a crea un produs minim viabil – produsele minim viabile au doar câteva caracteristici, de obicei utilizate pentru a putea primi

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

feedback în ceea ce privește partea de interfață pentru a putea continua mai departe cu dezvoltarea

Ca și dezavantaje putem menționa următoarele:

- Dificil de realizat un stil specific al platformei. O aplicație dezvoltată cu elemente grafice din Material, o să ruleze pe iOS dar nu o să aibă exact aceeași experiență pentru utilizator ca la o aplicație nativă.
- Actualizările iOS și Android vin mai târziu pe Flutter datorită faptului că dezvoltatorii ecosistemului trebuie să le adauge manual
- Nu suportă atingerea 3D – spre exemplu pe iOS atingerea 3D este utilizată pentru afișarea meniurilor contextuale ascunse.

4.3 Șabloane de proiectare

Șabloanele de proiectare sunt soluții pentru problemele de design des întâlnite în dezvoltarea software. Datorită apariției repetate a acestor probleme în contexte specifice, anumite metode de rezolvare a acestora au apărut, pentru a putea fi refolosite de către dezvoltatori. Folosirea de șabloane de proiectare duce la o înțelegere ridicată a codului, încurajează scalabilitatea aplicației și definește o conexiune între dezvoltatori.

Una din cele mai bune cărți care oferă o prezentare amănunțită și o categorizare a șabloanelor de proiectare este cea scrisă de Erich Gamma, Richard Helm, Ralph Johnson și John Vlissides, aceștia având să fie cunoscuți ca și “gașca celor patru” (Gang of Four) de unde și denumirea șabloane de proiectare GoF [27].

Șabloanele sunt împărțite în trei categorii:

- Șabloane de creație – pentru crearea de obiecte
- Șabloane structurale – legăturile dintre obiecte
- Șabloane de comportament – cum interacționează obiectele între ele

Utilizarea șabloanelor de proiectare nu este una obligatorie, ci opțională în cazul în care problema pe care acestea o rezolvă apare în aplicația dezvoltatorului. Trebuie folosite în cazul în care utilizarea lor simplifică codul, nu îi ridică complexitatea.

În subcapitolul curent vor fi prezentate doar șabloanele de proiectare specifice ecosistemelor utilizate sau limbajelor pe care acestea sunt bazate și care sunt utilizate în implementarea aplicației curente.

4.3.1 Șabloanele de proiectare în Flutter/Dart

Șablonul fațadă – șablon structural GoF

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

În cazul în care avem mai multe componente sau funcții cu implementări complexe, putem să abstractizăm implementarea pentru o mai bună lizibilitate a codului și depanare mai rapidă.

Pentru a putea implementa acest șablon, putem folosi unul din cele două tipuri de componente puse la dispoziție de către Flutter, componente fără stare și componente cu stare.

Componentele fără stare sunt utilizate în cazul în care conținutul acestuia nu se schimbă, folosit adesea ca și container pentru componente cu stare precum ecranele diferite dintr-un meniu al aplicației. Ca și exemple avem următoarele componente esențiale: icoana, buton icoana, text. Toate acestea sunt componente fără stare și mostenesc clasa “Stateless Widget”.

```
4  class Exemplu extends StatelessWidget {  
5  
6      @override  
7      Widget build(BuildContext context) {  
8  
9          return Scaffold();  
10     }  
11 }
```

Figura 3.6: Exemplificare componenta fără stare

Componentele cu stare sunt dinamice, dacă utilizatorul interacționează cu acestea sau primesc date noi, ele își pot schimba aspectul. Ca și exemple, avem următoarele componente esențiale: butoane de bifat, butoane radio, campuri text etc. Toate acestea sunt componente cu stare și mostenesc clasa “StatefulWidget”.

Starea unei componente cu stare este stocată într-un obiect de tipul stare, separând starea componentei de aparența ei. Pentru a se realiza schimbarea de stare, odată cu apariția unui eveniment care ar declanșa o schimbare sau a unei actualizări de date, metoda de setare stare este apelată, lucru care declanșează rerandarea componentei. [28]

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

```

21 class _ExempluStare extends State<ExempluStare> {
22   var culoareExemplu = Colors.black;
23
24   void apasareButon() {
25     setState(() {           // cu setState modificam starea, in cazul de fata culoarea textului
26       culoareExemplu = Colors.red;
27     });
28   }
29
30   @override
31   Widget build(BuildContext context){
32     return Row(
33       children: [
34         Text('Doar un exemplu', style: TextStyle(color: culoareExemplu)), // textul
35         ElevatedButton(child: Text('Schimba culoarea textului', onPressed: apasareButon()),
36           // la apasarea butonului schimbam culoarea
37         ),
38       ],
39     );
40   }
41 }

```

Figura 3.7: Exemplificare componenta cu stare

Șablonul furnizor

Există cazuri în care este necesar ca mai multe clase din structura aplicației să aibă acces la starea celorlalte clase. Spre exemplu, vrem să aflăm dacă un anumit serviciu este activ în altă parte a aplicației. Pentru a putea face acest lucru avem nevoie de acces la starea curentă.

În cazul Flutter, care se folosește de o paradigmă declarativă, componentele sunt reconstruite nu modificate, această stare curentă, ca și localizare în sistem, trebuie să fie deasupra componentelor, care au nevoie de anumite date din aceasta.

O metodă simplă de a face acest lucru este prin utilizarea conceptului de callback, atașând o funcție ca și parametru care să fie executată cu datele de care avem nevoie la apariția unui eveniment. Dar odată cu creșterea în complexitate a aplicației acest lucru devine greu de urmărit, codul nefiind la fel de lizibil.

Pentru a gestiona starea curentă, dezvoltatorul dispune de mai multe metode printre care Redux, o bibliotecă utilizată pentru gestionarea stării aplicațiilor complexe, sau prin utilizarea pachetului furnizor, o opțiune mult mai simplă și recomandată de către Flutter în cazul aplicațiilor cu grad de complexitate scăzut. [28]

Utilizând pachetul furnizor, este necesară utilizarea a trei concepte:

Notificatorul de schimbări – este o clasă inclusă în fundația ecosistemului Flutter ce poate fi utilizată și fără pachetul provider. Are un rol similar cu cel de observat din tiparul observatorului, acest rol este de a trimite notificări ascultătorilor sai. Clasa care are informațiile de care avem nevoie la alt nivel trebuie extinsă cu aceasta clasa iar

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

de fiecare dată când se modifică o informație utilizată și în alta parte a aplicației, trebuie apelată funcția specifică `notifyListeners()`.

```

42
43  class A extends ChangeNotifier {
44
45      final List<String> lista = [];
46
47      void adauga(String cuvant){
48          lista.add(cuvant); //adaugam in lista
49          notifyListeners(); //trimitem notificare ca lista s-a actualizat
50      }
51
52  }
  
```

Figura 3.8: Exemplificare notificator de schimbări

Furnizorul de notificator – este o componentă din pachetul furnizor, folosită pentru a oferi descendenților săi o instanță a notificatorului. Așa cum am menționat mai sus, acesta trebuie poziționat în sistem deasupra componentelor care trebuie să se aboneze la notificator, poate fi deasupra întregii aplicații ca și în exemplul prezentat mai jos sau doar deasupra unei alte componente.

```

54  void main(){
55      runApp(
56          ChangeNotifierProvider(
57              create: (context) => A(),
58              child: AplicatiaMea(), //AplicatiaMea este componenta
59              // de deasupra componentelor care au nevoie de datele respective.
60          );
61  }
  
```

Figura 3.9: Exemplificare furnizor de notificator

Consumatorul – pentru a putea avea acces la notificările venite de la furnizor, consumatorul trebuie să se aboneze la acesta. Acest lucru se realizează folosind componenta consumator (Consumer) care are un singur argument obligatoriu, constructor(builder), o funcție apelată de fiecare dată când metoda specifică a notificatorului “`notifyListeners`” este apelată.

Metoda constructor are trei parametri, primul reprezintă contextul în care componenta a fost construită, al doilea argument este instanța notificatorului, pe care o putem folosi pentru a obține datele iar al treilea argument este utilizat pentru optimizare, în cazul în care consumatorul are un subsistem mare sub el, și nu se dorește a fi reconstruit de asemenea.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

```

63  @override
64  Widget build(BuildContext context) {
65
66      return Scaffold(
67          child: Consumer<A>( //este obligatoriu de specificat generalitatea <A>
68              builder: (context, lista, child) {} //prin intermediul argumentului al doilea se acceseaza datele
69              return Text("Ultimul element din lista este ${lista.last}");
70          )
71      );
72  }
73  }

```

Figura 3.10: Exemplificare consumator

Șablonul prototipului – șablon de creație GoF

Acest șablon este utilizat pentru crearea de obiecte. În unele cazuri este necesară clonarea unui obiect pentru a nu utiliza originalul pentru acțiuni care ar putea să dăuneze obiectul. O opțiune ar fi să creăm o instanță nouă și să copiem proprietățile una câte una. Această opțiune este viabilă dar nu în toate cazurile.

Cea mai bună opțiune pentru a realiza aceasta acțiune de clonare, este prin implementarea unei metode de clonare direct în obiect. Dacă un obiect are o metoda de clonare, doar obiectul respectiv o sa aibă cunoștințe de structura lui internă și acțiunea de copiere se face într-o linie de cod indiferent de numărul de parametrii.

Șablonul strategie – șablon de comportament GoF

În cadrul șablonului de proiectare strategie, comportamentul unei componente este schimbat în timpul rulării, obiectul da senzația unei schimbări totale de componenta.

Pentru a realiza acest lucru în Flutter, se utilizează o componentă cu stare iar cu ajutorul metodei specifice setState(). La setarea stării, interfața este reconstruită și comportamentul modificat. Ca și exemplu, se prezintă utilizarea șablonului în cazul modificării comportamentului unui buton.

```

21  class _ExempluStare extends State<ExempluStare> {
22      var culoareExemplu = Colors.verde;
23      var text = 'Schimba culoare rosu';
24      var activ = 'SCHIMBA_ROSU';
25
26      void apasareButon() {
27          setState() { // cu setState modificam starea, in cazul de fata culoarea textului
28              switch (activ) {} // modificam si comportamentul butonului
29              case 'SCHIMBA_ROSU':
30                  culoareExemplu = Colors.red;
31                  text = 'Schimba culoare verde';
32                  break;
33              case 'SCHIMBA_VERDE':
34                  culoareExemplu = Colors.green;
35                  text = 'Schimba culoare rosu';
36                  break;
37              case default:
38                  break;
39          }
40
41          activ = !activ;
42      });
43  }
44  }

```

Figura 3.12: Exemplificare a șablonului strategie

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE*4.3.2 Șabloane de proiectare în React Native/JavaScript*

Datorită utilizării JavaScript ca limbaj de programare pentru scheletul React Native, unele șabloane de proiectare sunt “împrumutate”. [29]

Șablonul componentelor de prezentare

Componentele de prezentare au rolul doar de a prezenta informația primită ca și parametru și a o stiliza în modul cerut, acestea nu conțin logica au rolul doar de prezentare după cum le spune și numele. De asemenea ele nu au stare.

Utilizarea acestei componente permite reutilizarea codului și separarea codului în entități cu rol bine stabilit, deoarece nu au dependințe de restul aplicației primind date doar prin intermediul parametrilor.

Șablonul componentelor container

Componentele de tipul container sunt acele componente care se ocupă de logica aplicației și de procesare. Acestea analizează datele proprii sau primite din restul aplicației ca mai apoi să le trimită componentelor de prezentare pentru afișarea lor sub forma finală sau alte componente container.

Aceste componente au următoarele caracteristici:

- Se ocupă de felul în care aplicația funcționează
- Nu au niciodată stil definit în interiorul lor
- Sunt de obicei componente cu stare
- Se ocupă cu preluarea datelor din baza de date sau de la alte componente
- Este utilizat de obicei cu biblioteca Redux, dezvoltată inițial pentru React dar utilizată acum și în alte ecosisteme și folosită pentru păstrarea persistentă a stării aplicației într-un magazin, fiecare componentă având acces la aceasta.

Șablonul utilizării cârligelor

În React Native există două moduri de a scrie o componentă, utilizând o funcție sau o clasă. Componentele funcționale, care folosesc o funcție, sunt doar funcții JavaScript care returnează alte componente fundamentale sau create de către dezvoltator și pot fi definite cu ajutorul cuvântului cheie “function” sau folosindu-se de funcțiile lambda, care sunt funcții anonime cu o sintaxă mai scurtă. Acestea nu au stare deci sunt utilizate de cele mai multe ori ca și componente de prezentare.

Componentele clasă sunt clase care moștenesc clasa de bază Component din React, acest lucru dându-le atât acces la metode precum randare constructor etc. cât și funcționalitatea de stare și parametrii. Acestea sunt folosite ca și componente container datorită faptului că au acces la gestionarea stărilor. La scrierea unei astfel de componente, singura metodă obligatorie este cea de randare, restul fiind opționale.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Deși componentele clasei și cele funcționale aveau rolurile bine stabilite în ceea ce privește starea, odată cu apariția cârligelor (hooks) în versiunea 0.59, componentele funcționale pot să folosească funcționalitatea de stare și alte caracteristici ale ciclului de viață al aplicației, fără a modifica componentele deja existente.

Cârligele sunt funcții utilizate pentru a “agața” starea React și caracteristicile ciclului de viață din componentele funcționale. Câteva din cârligele cele mai folosite sunt următoarele:

- Cârligul stare – utilizat pentru modificarea stării aplicației în interiorul unei componente funcționale. Spre exemplu, pentru a putea modifica starea unui buton.
- Cârligul efect – adaugă abilitatea de a folosi efecte secundare în interiorul unei componente funcționale. Spre exemplu, la randarea unui ecran al aplicației, o anumită bucată de cod să fie executată.
- Cârligul context – mai puțin utilizat dar permite abonarea la contextul React.
- Cârligul reducer – utilizat pentru gestionarea stării locale a componentelor complexe
- De asemenea, React introduce și posibilitatea de a construi propriile cârlige, cu ajutorul celor menționate mai sus.

Apariția cârligelor și folosirea programării funcționale, face ca împărțirea aplicației în componente container și componente de prezentare să nu mai fie necesară. Deși componentele funcționale pot fi folosite în locul claselor, React Native nu planuiește să le scoată din folosință. Acestea pot fi utilizate în paralel cu cârligele.

Ca și reguli de utilizare a cârligelor avem următoarele:

- Cârligele trebuie apelate doar la cel mai înalt nivel, nu în interiorul buclilor sau a funcțiilor imbricate
- Cârligele trebuie apelate doar în componentele funcționale React nu și în funcțiile JavaScript
- Cârligele pot fi apelate și din interiorul cârligelor personalizate de către dezvoltatori

Șablonul de furnizor

Există cazuri în care o anumită informație trebuie utilizată în mai multe locuri din structura de componente, în cazul acesta ar trebui să trimitem informația ca și un parametru de la părinte până la copilul/copiii care au nevoie de acea informație. Aceasta pasare de valori se face din nivel în nivel care nu aduce neapărat probleme ca soluție în sine dar odată cu creșterea în complexitate a aplicației, dezvoltatorul ajunge să trimită parametrii printr-un număr ridicat de nivele, acest lucru duce la pasarea valorilor prin componente care nu au nevoie de acestea doar trebuie să le primească și să le distribuie

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

mai departe. Pentru aceasta problema, dezvoltatorii de aplicații React Native au la dispoziție mai multe opțiuni.

Opțiunea implementată de către mine este interfața de programare a aplicației “Context”. Aceasta soluție este folosită pentru a împărtăși informația, care este necesară unui număr mare de componente de la diferite nivele, într-un mod automat.

Pentru implementarea acestei soluții, se creează un obiect de tipul Context care are ca și parametri valoarea sau setul de valori pe care dorim să-l folosim într-o altă componentă. Componenta o să înglobeze componenta strămoș a componentei unde urmează să folosim setul de valori, în acest fel toți descendenții acestuia sunt consumatori ai valorilor furnizate iar de fiecare dată când setul de valori se modifică, o randare a acestora este inițiată.

Pentru a folosi valoarea sau valorile din setul trimis mai departe se poate utiliza carligul mai sus menționat “useContext” care primește ca parametru obiectul Context și returnează setul de date.

Această soluție este ideală a fi implementată în proiecte relative mici, unde valorile pasate sunt utilizate de un număr mai mare de componente deoarece toate se vor randa la schimbarea valorii, în aplicații mari putând să apară întârzieri. Printre avantajele acestei soluții se numără și simplitatea implementării odată cu apariția carligelor.

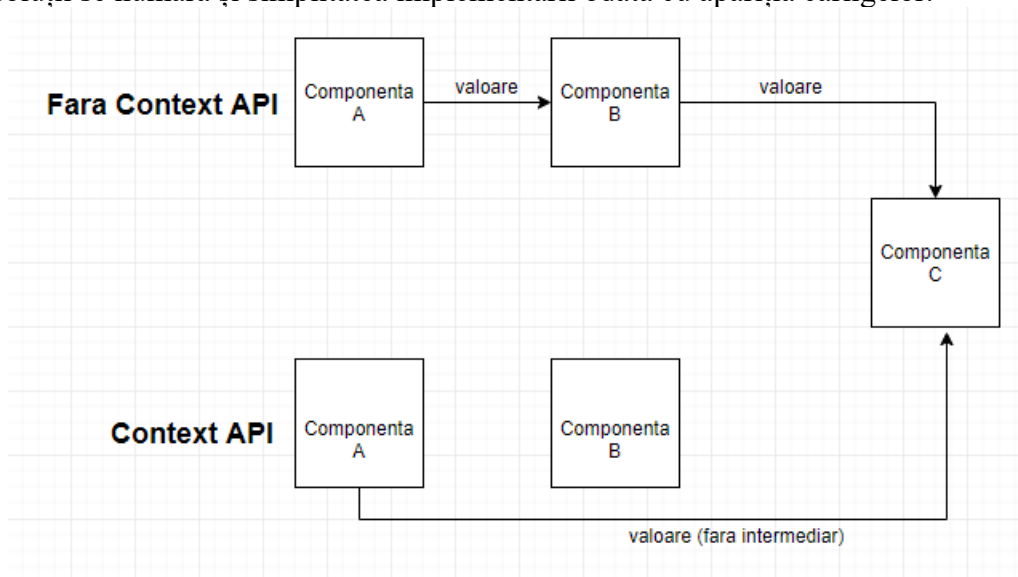

Figura 3.2: Diagrama reprezentare utilizarea a Context API

Alternative la utilizarea API-ului Context:

- Redux – bibliotecă de gestionare a stării, original creată pentru React, dar utilizată acum în mai multe schelete JavaScript. Implementare mai complexă decât Context API și ideală pentru proiecte mai mari.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

- Variabile globale – utilizarea variabilelor(constante) globale soluție acceptată în cazul în care acestea nu se schimba, dacă acestea se schimba componentele nu se rerandeaza (lucru care se poate realiza cu carligul stare)

Șablonul modul

Limbajul de programare JavaScript nu suportă modificatori de access pentru variabile. Pentru a imita acest comportament, dezvoltatorii folosesc la atribuirea unei variabile o funcție care returnează valoarea dorită. In acest fel, avem acces la valoarea returnată a funcției, partea publica, dar nu și la variabilele declarate în funcția respectivă, partea privata. Aceste funcții poarta numele de module.

```

4   var incrementare = () => {
5       var contor = 0 //membru privat
6
7       return () => {++contor}; // membru public
8   }
9
10  console.log(incrementare()); // se printeaza 1
11  console.log(incrementare()); // se printeaza 2
12  console.log(incrementare()); // se printeaza 3
13

```

Figura 3.3: Exemplificare șablon modul

Șablonul observator – șablon de comportament GoF

Șablonul observator este folosit pentru a îmbunătăți comunicarea dintre componente într-un mod optimizat, promovand cuplajul slab. Un sistem avand cuplajul slab este un sistem în care componentele au cât mai puține date sau depind cat mai puțin de celelalte componente.

Acest șablon este împărțit în doua componente, subiectul și observatorii. Subiectul realizeaza anumite operații, computari iar observatorii au posibilitatea de a se abona la actualizari venite din partea acestuia.

In React Native, implementarea acestui șablon de proiectare se poate face cu ajutorul API-ului context, Redux, MobX (o alta biblioteca utilizata in react native pentru gestionarea stării) sau prin utilizarea carligului effect, care este de obicei folosit în colaborare cu metodele de gestionare a stării menționate mai devreme.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

```

15 // Se presupune existenta unui context "Context"
16 var variabilaExemplu = useContext(Context);
17
18 useEffect(() => {
19   //cod de executat la modificarea contextului
20 },
21 [variabilaExemplu]); //parametrul al doilea al carligului efect specifica dependintele
22

```

Figura 3.4: Exemplificare utilizarea sablonului observator cu ajutorul API-ului context si carligului effect

Șablonul fatada – sablon structural GoF

Sablonul fațada este utilizat pentru a ascunde complexitatea unui sistem și a prezenta doar o interfață pentru o mai bună lizibilitate a codului, care duce la o depanare mai lină și rapidă.

În React Native acest lucru este implementat cu ajutorul componentelor funcționale, cu ajutorul cărora putem să ascundem atât complexitate computațională cât și de design, acestea putând să returneze și componente esențiale puse la dispoziție de echipa React precum “View”, “Text”, “Button” etc.

Utilizat de obicei în cazul proiectelor medii și mari, acest șablon este esențial pentru a ascunde implementările unde este cazul, un echilibru fiind necesar.

```

24 const App = () => {
25
26   const AfiseazaText = () => {
27     return <View>
28       <Text>Text 1</Text>
29       <Text>Text 2</Text>
30       <Text>Text 3</Text>
31     </View>
32   }
33
34   return <View>
35     <AfiseazaText />
36   </View>
37 }
38

```

Figura 3.5: Exemplificare sablonul fațada

Șablonul strategie – șablon comportamental GoF

Șablonul strategie are aceleași caracteristici în React Native ca și în Flutter, diferența fiind doar de limbaj și metoda de implementare. În React Native, pentru a obține acest comportament se utilizează carligul `useState`. Ca și exemplu, îl folosim același ca și la Flutter cu schimbarea de comportament a butonului.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

```
24 const App = () => {  
25   const [text, setareText] = useState('Schimba culoare rosu');  
26   const [culoareText, setareCuloareText] = useState('green');  
27   const optiune = 'SCHIMBA_ROSU';  
28  
29   const schimbaButonul = () => {  
30     switch (optiune){  
31       case 'SCHIMBA_ROSU':  
32         setareText('Schimba culoare negru');  
33         setareCuloareText('red');  
34         optiune = 'SCHIMBA_VERDE'  
35         break;  
36       case 'SCHIMBA_VERDE':  
37         setareText('Schimba culoare rosu');  
38         setareCuloareText('green');  
39         optiune = 'SCHIMBA_ROSU';  
40         break;  
41       default:  
42         break;  
43     }  
44   }  
45 }
```

Figura 3.13: Exemplificare sablon strategie React Native

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE**5. Proiectare de detaliu și implementare**

În acest capitol se va prezenta procesul de dezvoltare a aplicației pe sistemul de operare Android, cu cele doua ecosisteme alese: React Native si Flutter. Scopul este de a prezenta implementarea functionalitatilor, tehnicile de programare importante folosite și argumentarea deciziilor luate.

5.1 Implementare în React Native*5.1.1 Instalare React Native*

Inițial am ales Expo cu flux de lucru gestionat pentru dezvoltare. După dezvoltarea interfeței grafice, din necesitatea de a folosi biblioteci care utilizau cod nativ, am evacuat aplicația din fluxul de lucru gestionat în cel liber pierzând astfel accesul la testarea directă pe dispozitivul personal, cu ajutorul aplicației ExpoGo.

Pentru instalare interfeței linie de comanda ExpoCLI, am utilizat managerul de pachete “npm” (alternativa yarn).

Odata instalat CLI, am putut crea proiectul folosit un sablon gol, lucru care genereaza doar un ecran cu titlul “Hello, World!”. Comanda utilizata este aceasta: *expo init rn_licenta*. (rn_licenta fiind numele proiectului). După inițializarea proiectului, acesta se poate testa folosind comanda: *expo start* care lansează atât aplicația cât și serviciul de împachetare Metro.

Ca si testare, am utilizat un emulator de Android integrat in Android Studio și dispozitivul mobil personal(in fluxul gestionat). Datorită funcționalității de reincarcare la cald (hot reload) modificările făcute în aplicație se pot vedea instant in emulator/dispozitiv personal.

5.1.2 Editor de cod

Pentru scrierea codului, am utilizat editorul de cod de la Microsoft: Visual Studio Code configurat cu extensii specific React Native. Printre extensiile folosite se numără:

- Instrumente React Native (React Native Tools) – care transforma editorul general într-unul specific React Native cu caracteristici precum: rulare comenzi React Native direct din paleta de comenzi, oferă modalități de configurare a mediului de depanare, completare cod și posibilitatea de personalizare
- ESLint – utilizat pentru gasirea erorilor de sintaxa în momentul scrierii codului
- Auto închiderea etichetelor(Auto close tags) – utilizat pentru sintaxa JSX, închiderea automată a etichetelor după scriere

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

- Auto redenumire a etichetelor – utilizat tot pentru sintaxa JSX, în cazul componentelor complexe elimină necesitatea modificării manuale a doua linii de cod.
- Auto formatare (Prettier) – indenteaza codul pentru o mai bună lizibilitate

5.1.3 Navigare în aplicație

Datorită faptului ca aplicația este compusă din ecrane multiple și cu scopul de a oferi interactivitate în cadrul acesteia, am decis să folosesc conceptul de navigație. Această funcționalitate poate fi implementată cu ajutorul bibliotecii React Native Navigare (Navigation). React Native pune la dispoziție această soluție care are abilitatea de a prezenta tranziții între ecrane specific platformei pe care se rulează.

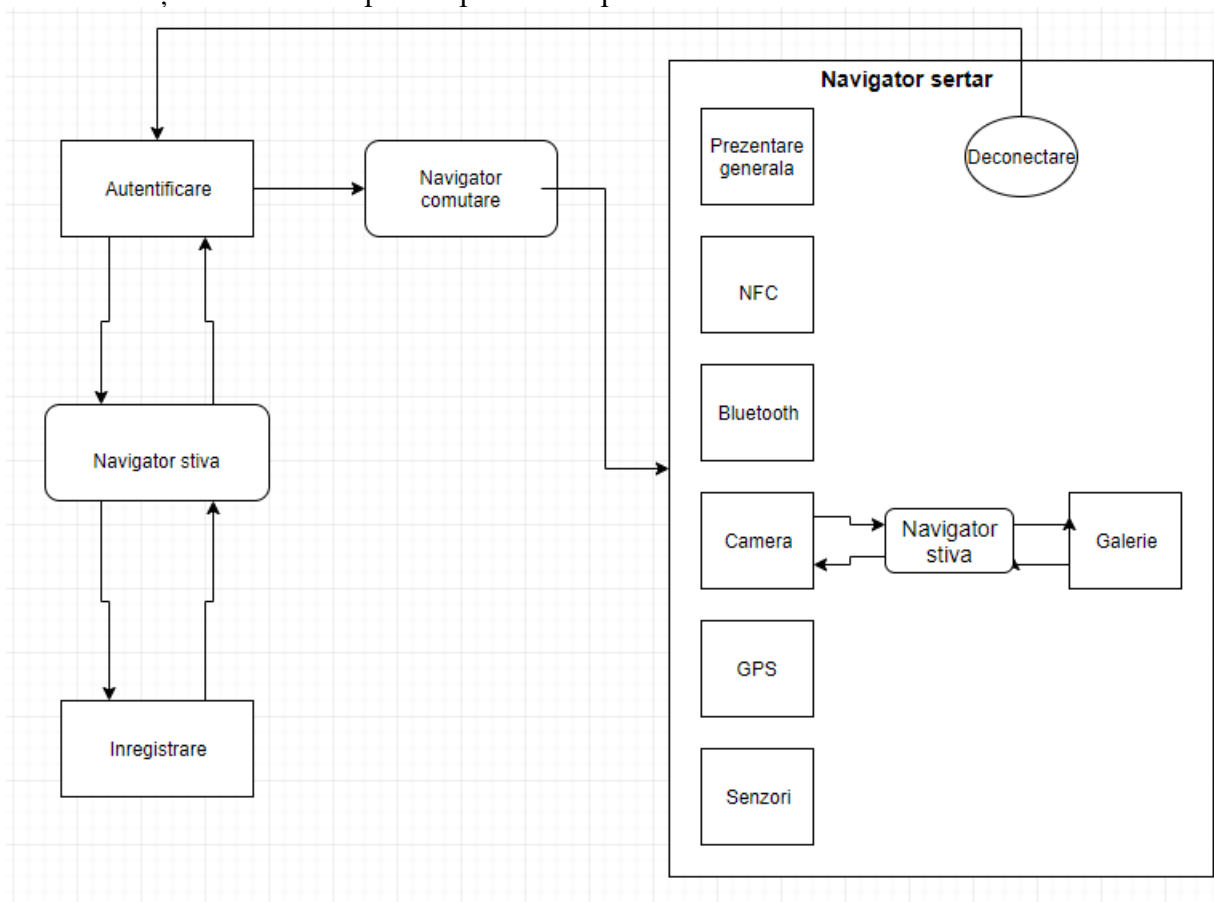

Figura 4.1: Diagrama a ecranelor și navigatoarele folosite

Pe lângă biblioteca “react-native-navigation”, este necesară instalarea unor dependințe:

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

- React-native-reanimated – o bibliotecă utilizată pentru crearea animațiilor și executarea lor pe firul principal de execuție (UI thread) pentru a ușura munca firului de execuție JavaScript și a nu provoca întârzieri. Utilizată la navigație pentru tranzițiile dintre ecrane.
- React-native-gesture-handler – o bibliotecă care dispune de o interfață de programare a aplicației pentru gestionarea gesturilor cu capabilități native. Ca și exemplu, gestul de rotire a dispozitivului mobil sau gestul de apăsare.
- React-native-screens – o bibliotecă care oferă primitive native pentru reprezentarea ecranelor. Folosită de obicei de dezvoltatorii de biblioteci, prea puțin de utilizatori.

Există diferite tipuri de navigatoare, dintre care pentru interactivitate în aplicație am utilizat trei: navigatorul de comutare (Switch), navigatorul stivă (Stack) și navigatorul sertar (Drawer). Acestea se pot utiliza și împreună: un navigator sertar poate să conțină un navigator stivă ca și exemplu.

Navigatorul de comutare afișează un singur ecran la un moment dat și nu are suport în mod implicit pentru acțiunea de întoarcere la ecranul anterior.

Navigatorul stivă este utilizat în cazul în care avem ecrane multiple cu o legătură de funcționalitate între ele. Acesta permite tranziția între două ecrane prin plasarea ecranului care urmează să fie afișat, deasupra în stivă. Oferă posibilitatea acțiunii de întoarcere la ecranul anterior, prin scoaterea din stivă a ultimului element adăugat.

Navigatorul sertar este utilizat de cele mai multe ori ca meniu al aplicației și este reprezentat grafic ca un “sertar” derulat din partea stângă sau dreaptă a ecranului unde dispune de o listă de elemente cu legătură la un ecran diferit.

5.1.4 Autentificare și înregistrare

Pentru realizarea autentificării și a înregistrării, am utilizat un serviciu care oferă logica din spate (backend), Firebase. Aceste tipuri de servicii sunt utilizate pentru a simplifica ce se întâmplă în “spatele cortinei”, dezvoltatorul concentrându-se pe interfața grafică.

Firebase este o platformă oferită de Google, iar printre funcționalitățile pe care le oferă se află și autentificarea și înregistrarea. Ca să implementez aceste caracteristici, am utilizat React Native Firebase, o colecție de module, cu acces la kiturile Firebase native.

Înainte de utilizarea ei propriu-zisă, crearea unui proiect este necesară din consola Firebase, după autentificarea/înregistrarea cu un cont Google. Crearea unui proiect este realizată prin completarea unei serii de date, precum numele proiectului și identificatorul aplicației. Odată finalizată pașii, Firebase oferă un fișier de configurare a serviciului în interiorul aplicației.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

După crearea proiectului, am instalat biblioteca React Native Firebase cu ajutorul expo: *expo install firebase*. Pentru instalare se poate folosi și managerul de pachete, npm, dar “expo install” se asigura ca versiunea instalată a bibliotecii este una compatibila.

Pentru configurarea Firebase, nu am folosit fișierul descărcat ci doar datele de configurare disponibile și în consola serviciului pentru a-mi crea propriul fișier de configurare unde am și actualizat serviciul și funcționalitatea oferită de Firebase, Firestore, care este o baza de date bazata pe documente. Aceasta functionalitate am utilizat-o pentru stocarea de date.

```

1  import React from 'react';
2  import * as firebase from 'firebase';
3  import '@firebase/auth';
4  import '@firebase/firestore';
5
6  const firebaseConfig = {
7    apiKey: "AIzaSyB1MBiFV9cdzG5Mg7FfFZ0NO-s-xSj-kY4",
8    authDomain: "rn-licenta-2021.firebaseio.com",
9    projectId: "rn-licenta-2021",
10   storageBucket: "rn-licenta-2021.appspot.com",
11   messagingSenderId: "832647924617",
12   appId: "1:832647924617:web:6d4eba62960574155bef58",
13   measurementId: "G-T9D4GB90Z8"
14 };
15
16 if (!firebase.apps.length) {
17   firebase.initializeApp(firebaseConfig);
18 }
19
20 export const database = firebase.firestore();

```

Figura 4.1: Configurare Firebase/Firestore in React Native

Odată inițializat serviciul și definită configurarea, Firebase se poate utiliza. Pentru implementarea functionalitatii avem nevoie de doua componente: componenta pentru ecranul de autentificare și componenta pentru ecranul de înregistrare.

Componenta de autentificare este formată din doua componente esentiale de introducere text, pentru campurile e-mail și parola, cea pentru introducerea parolei avand parametrul de securizare a introducerii setat pe adevărat, o componenta esențială de tipul buton și un text pentru navigarea la componenta de înregistrare.

Pentru componentele de introducere text avem nevoie de utilizarea carligul state, nefolosind componentele de tipul clasa care au stare integrată. Deoarece la introducerea textului, ecranul nu se randeaza singur, avem nevoie de doua stări care sa fie actualizate de fiecare data cand se introduce/șterge o litera și să declanșeze schimbarea de stare.

În cazul componentei de tip buton, avem nevoie de o funcție care sa apeleze metoda specifica autentificării din modulele puse la dispoziție de către biblioteca Firebase. Aceasta funcție este legată la evenimentul de apasare a butonului.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Prin utilizarea metodei “signInWithEmailAndPassword” din Firebase, adresa de e-mail și parola sunt verificate dacă există și dacă sunt corect introduse. Dacă utilizatorul este înregistrat, navigatorul o să schimbe ecranul afișat în cel al aplicației și o să afișeze un mesaj de succes de tipul “toast”, o bară specifică Android cu un mesaj personalizat care apare din partea de sus a ecranului cu durata definită de variabile “ToastAndroid.LONG”. Dacă utilizatorul este inexistent sau parola greșită, un mesaj de același tip este afișat cu un text care descrie problema pentru ca aceasta să fie remediată de către utilizator.

În cazul în care utilizatorul dorește să se înregistreze, are la dispoziție o componentă esențială de tipul text, situată sub butonul de autentificare, care la apăsare declanșează rutarea la componenta responsabilă de înregistrare.

Componenta de înregistrare este similară cu cea de autentificare dar cu componenta de tipul buton schimbată, atât ca și aspect cât și ca funcționalitate. Această componentă are legată la evenimentul de apăsare a butonului, o funcție în care metoda Firebase pentru înregistrarea utilizatorului pe baza datelor introduse este apelată.

```
const onLoginPress = () => {
  firebase.auth()
    .signInWithEmailAndPassword(email, password)
    .then(() => {props.navigation.navigate({routeName: 'App'})},
      ToastAndroid.showWithGravityAndOffset(
        "Welcome!",
        ToastAndroid.LONG,
        ToastAndroid.TOP,
        25,
        50
      ))
    .catch(error => ToastAndroid.showWithGravityAndOffset(
      error,
      ToastAndroid.LONG,
      ToastAndroid.TOP,
      25,
      50
    ))
};
```

Figura 4.2: Metoda folosită pentru autentificare atașată butonului de logare

Metoda utilizată pentru înregistrarea utilizatorului este “createUserWithEmailAndPassword”, metoda care verifică corectitudinea datelor: adresa de e-mail să fie de forma “XX@XX.XX” și parola să îndeplinească o anumită lungime ca număr de caractere. Verificări adiționale se pot face înainte de rularea metodei, spre exemplu verificarea existenței caracterelor speciale în interiorul parolei.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Dacă datele sunt corecte, utilizatorul este creat și datele stocate în firebase unde avem acces la informații precum data creării, un număr de identificare unic auto-generat și diferite comenzi de resetare parola, stergere cont sau suspendare cont.

Pe langa cele de mai sus, firebase oferă posibilitatea configurării unor sabloane pentru diferite acțiuni specific utilizatorului că și verificarea adresei de e-mail după înregistrare, resetare parola, adresa de e-mail schimbată sau verificare prin mesaj text.

Trecerea între cele doua componente autentificare și înregistrare este realizata cu ajutorul navigatorului de tip stiva. Acesta permite tranziția dintre ecranul de autentificare și cel de înregistrare prin plasarea ecranului de înregistrare deasupra în stiva. Acțiunea de întoarcere din ecranul de autentificare se realizeaza prin scoaterea elementului reprezentat de ecranul înregistrare din varful stivei. Navigatorul tip stiva adaugă în mod automat un buton sub forma unei săgeți în bara de titlu pentru aceasta actiune.

```
const onRegisterPress = () => {
  firebase.auth()
    .createUserWithEmailAndPassword(email, password)
    .then(() => {
      props.navigation.navigate('Login'),
      ToastAndroid.showWithGravityAndOffset(
        "Account created succesfully!",
        ToastAndroid.LONG,
        ToastAndroid.TOP,
        25,
        50
      )
    })
    .catch(error => ToastAndroid.showWithGravityAndOffset(
      "Account created succesfully!",
      ToastAndroid.LONG,
      ToastAndroid.TOP,
      25,
      50
    ))
};
```

Figura 4.3: Metoda de înregistrare a utilizatorului cu ajutorul Firebase

5.1.5 Meniul principal

Meniul principal al aplicației este realizat cu ajutorul unui navigator de tipul sertar. Deschiderea acestuia se face prin apăsarea butonului din bara de titlu specific

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

platformei. La apăsare o componentă care acoperă jumătate din suprafața ecranului, este afișată și prezintă o listă de elemente legate direct la ecranele aplicației.

Ecranele principale ale aplicației, fiecare implementând funcționalități diferite, sunt următoarele:

- Prezentare generală – afișează toate funcționalitățile aplicației și ultima dată când au fost active
- NFC – implementează funcționalitatea de citire NFC
- Bluetooth – implementează funcționalitatea Bluetooth
- Camera – implementează funcționalitatea de camera foto și un navigator de tipul stivă, pentru a se putea face tranziția în ecranul Galerie
- GPS – implementează funcționalitatea de locație curentă
- Senzori – implementează funcționalitatea de giroscop și accelerometru

Realizarea navigatorului de tip sertar se face cu ajutorul funcției *“createDrawerNavigator”* din biblioteca de navigație. Metoda primește doi parametri. În primul parametru o să se introducă ecranele care fac parte din “sertar”, acestea pot fi atât componente React Native cât și alte navigatoare, în cazul meu navigatorul sertar conține câte un navigator stivă pentru fiecare componentă. Al doilea parametru este utilizat pentru personalizarea navigatorului precum stilul elementelor din sertar sau poziționarea acestora. Pentru a putea utiliza navigatorul sertar ca și rădăcina a aplicației, utilizăm metoda *“createAppContainer”* care transformă obiectul returnat de către creatorul navigatorului sertar într-o componentă React pentru a putea fi exportată și utilizată ca și container pentru restul aplicației.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

```

47 const AppNavigator = createDrawerNavigator({
48   Overview: OverviewNavigator,
49   NFC: NFCNavigator,
50   GPS: GPSNavigator,
51   Camera: CameraNavigator,
52   Gyroscope: GyroscopeNavigator,
53   Bluetooth: BluetoothNavigator
54 },
55 {
56   contentOptions: {
57     activeTintColor: '#3F855B',
58     itemStyle: {
59       marginVertical: 5
60       //marginTop: 40
61     },
62     itemsContainerStyle: {
63       marginTop: 50
64     }
65   }
66 });
67
68
69 export default createAppContainer(AppNavigator);

```

Figura 4.4: Crearea navigatorului sertar

5.1.6 Ecranul GPS

Ecranul GPS implementează funcționalitatea de locație curentă. Utilizatorul este întrebat dacă oferă permisiunea de accesare a locației în momentul navigării la acest ecran. Acesta are posibilitatea de accesare a coordonatelor geografice, latitudine și longitudine, și salvarea locației aflate la acele coordonate, în baza de date oferită de Firebase, Firestore. Locația va fi salvată sub forma unui document, cu un identificator auto-generat, cu trei câmpuri: țară, oră și stradă.

Componentele interfeței grafice:

- O componentă esențială de tip buton
- O componentă creată de către mine pentru afișarea latitudinii și longitudinii, două componente de tipul buton și locațiile salvate anterior în baza de date

Prima componentă, de tipul buton, a interfeței este utilizată pentru preluarea coordonatelor geografice la apăsare. Pentru a avea acces la aceste date se utilizează o bibliotecă specifică Expo, numită expo-location și este instalată cu ajutorul comenzii “*expo install expo-location*”. Înainte de utilizarea funcțiilor din această bibliotecă,

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

permisiunile pentru acces la locație trebuie introduse în manifestul Android, pentru aplicațiile cu destinație platforma Android:

```
<manifest ... >
  <!-- To request foreground location access, declare one of these permissions. -->
  <uses-permission android:name="android.permission.ACCESS_COARSE_LOCATION" />
  <uses-permission android:name="android.permission.ACCESS_FINE_LOCATION" />
</manifest>
```

Figura 4.5: Permiisiunile în manifestul Android (figura preluată din documentația Android)

Pentru ca utilizatorul să primească cererea de acces la locație utilizăm carligul efect, cu al doilea parametru o lista goală deoarece dorim să se execute o singură dată la navigarea pe ecranul GPS. Cererea pentru permițiuni se face asincron, așteptându-se un răspuns din partea utilizatorului.

```
useEffect(() => {
  (async () => {
    let {status} = await Location.requestForegroundPermissionsAsync();
    if(status !== 'granted'){
      alert('Permissions not granted');
      return;
    }
  })().catch(err => console.log(alert(err.toString())));
}, []);
```

Figura 4.6: Cerere pentru permițiuni locație cu ajutorul carligului effect

Odata permiisiunile acceptate, componenta buton pentru access la coordonate poate fi utilizata. Componentei i se atașează o funcție lambda care se rulează la un eveniment de tipul apasare, unde cu ajutorul unei metode din biblioteca “locație” se preia locatia curenta asincron, se modifica starea componentelor de afișare a latitudinii și longitudinii cu noua stare care afiseaza coordonatele. Cu ajutorul bibliotecii se poate implementa și modul de abonat, primind actualizari ale locației constant, acest lucru nu este implementat în aceasta aplicatie nefiind necesar pentru scopul ei.

Metoda utilizată pentru obținerea poziției are un singur argument unde se poate introduce acuratețea cu care se dorește obținerea alocăției. Avem la dispoziție mai multe opțiuni printre care: acuratețe scazuta, acuratețe echilibrata și acuratețe pentru navigare.

Testarea funcționalității se poate face și cu ajutorul emulatorului Android dar necesită activarea serviciului de locație și configurarea unei adrese care în momentul citirii, o sa fie returnată sub forma de coordonate.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

```
const [coords, setCoords] = useState(0);

const onPressTurnOn = () => {
  (async())=>{
    //Obținere a locației curente și setarea stării coordonatelor
    let location = await Location.getCurrentPositionAsync({});
    setCoords(location.coords);
  })();
};
```

Figura 4.7: Funcția lambda utilizată pentru obținerea locației curente

A doua componentă a ecranului GPS, este cea creată de către mine pentru afisarea coordonatelor, prezentarea locațiilor din baza de date și a acțiunilor posibile pe acestea. Componenta este împachetată într-o componentă esențială de derulare (ScrollView), în cazul în care numărul locațiilor din baza de date depășesc dimensiunile ecranului.

Pentru a avea acces la datele obținute în componenta principală utilizăm conceptul de recuzită a componentelor (props) care se comportă ca un parametru sau o listă de parametri. Coordonatele obținute sunt trimise la această componentă din componenta principală prin intermediul recuzitei. Aici aceste date sunt afișate sub forma de text.

Această componentă implementează și două alte componente esențiale de tipul buton cu funcționalități diferite: un buton pentru opțiunea de a salva locația în baza de date și unul pentru a goli baza de date de locații salvate.

La butonul de salvare îi este atașată o funcție lambda, utilizată la apăsarea butonului, unde o altă metodă din biblioteca “locație” care are ca și intrare coordonatele primite ca recuzită, în format latitudine, longitudine, și returnează un obiect, în conținutul careia, printre multe altele, se afla țara, orașul și strada locației curente. Aceste informații se preiau și cu ajutorul metodelor bazei de date, Firestore, sunt utilizate pentru a salva locația. La baza de date inițializată la instalarea bibliotecii firebase îi este specificată colecția de documente în care sunt stocate locațiile și cu ajutorul metodei de adăugare (add) sunt introduse informațiile în câmpurile potrivite: țara, oraș și strada. Acest lucru se face asincron iar la finalizarea adăugării un mesaj de succes este afișat.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

```
const saveButtonHandler = () => {
  (async () => {
    let geo = await Location.reverseGeocodeAsync(props.coords);
    await database.collection('location').add({
      country: "" + geo[0].country,
      city: "" + geo[0].city,
      street: "" + geo[0].street
    }).then(() => {
      alert('Location added succesfully!');
    })

    let location = await database.collection('location').get().then((val) => {
      setLocations(val.docs);
    })
  })();
}
```

Figura 4.7: Funcția lambda utilizată pentru salvarea locației în baza de date

Butonul de golire a bazei de date are o funcție lambda asemănătoare atașată acestuia și are ca acțiune ștergerea tuturor documentelor din colecția de locații și randarea listei afișate cu locațiile.

Pentru ștergerea documentelor din colecție, avem nevoie de o altă metodă a bazei de date, metoda preluare(get). Din nou este necesară specificarea colecției înainte de apelarea metodei de preluare. Această metodă returnează un instantaneu al interogării care conține o listă de documente. Baza de date dispune de o metodă pentru ștergerea întregii colecții (acțiune recomandată a se face de pe dispozitive mobile) dar nu și de ștergere a tuturor documentelor dintr-o colecție. Așa că vom itera lista de documente din instantaneul de interogare, și vom șterge fiecare document în parte.

La sfârșitul ștergerii documentelor, în aceeași funcție folosim și carligul stare utilizat pentru lista de locații pentru a goli și lista prezenta în aplicație și a randa componenta.

```
const clearAllHandler = () => {
  try{
    database.collection('location').get().then(snapshot => {
      snapshot.docs.forEach(element => {
        console.log(element.id);
        database.collection('location').doc("" + element.id).delete();
      });
    });
    setLocations([]);
  }catch(e){
    alert(e.toString());
  }
}
```

Figura 4.7: Funcția lambda utilizată pentru ștergerea tuturor locațiilor salvate în baza de date

În aceeași componentă creată de către mine, am utilizat etichetele “vedere” și “text” pentru a afișa fiecare intrare în baza de date sub forma unui tabel cu trei coloane reprezentând datele stocate: țară, oraș și stradă. Am afișat inițial numele coloanelor și

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

după care utilizând metoda de mapare pe lista de locații, am afișat fiecare locație pe un rand nou, ca un element al tabelului.

Pentru a nu se randa componenta de un numar prea mare de ori, lista de locații este actualizata doar in doua locuri: actualizată mai intai la prima randare a componentei pe ecran utilizând carligul efect și la fiecare salvare în baza de date. La stergere nu este necesara, deoarece ștergem toate locațiile nu doar una pentru a necesita actualizare, putem doar sa golim lista.

```
const GPSDataEntry = props => {
  const [locations, setLocations] = useState([]);
  useEffect(() => {
    (async () => {
      let location = await database.collection('location').get().then((val) => {
        setLocations(val.docs);
        console.log(locations);
      })
      //console.log(location);
    })();
  }, []);
}
```

Figura 4.8: Initializarea listei la prima randare a componentei

5.1.7 Ecranul Senzori

Ecranul Senzori implementează funcționalitatea de citire a senzorilor accelerometru și giroscop în timp real la momentul mișcării telefonului.

Accelerometrul măsoară accelerația pe axele x, y și z în metrii pe secunda și este utilizat pentru functionalitati precum afișarea unui meniu ascuns prin scuturarea dispozitivului mobil iar giroscopul măsoară rata de rotație în jurul axelor x,y și z în radiani pe secunda și este utilizat pentru functionalitati precum rotirea automată a unei poze în galeria unui dispozitiv mobil.

Pentru implementarea acestor doua funcționalități am utilizat biblioteca Expo pentru senzori “expo-sensors” care oferă diferite metode cu scopul de a accesa senzorii dispozitivului mobil printre care și accelerometrul și giroscopul.

Interfața grafică a ecranului Senzori este compusă din:

- O componenta de tipul buton
- Doua compozitii de afișare a valorilor pentru axele x, y și z, una pentru fiecare senzor în parte

Componenta de tipul buton este implementată în așa fel încat la apăsarea ei aceasta să-și schimbe atat aspectul cat și comportamentul pentru a obține un efect de pornire/oprire a functionalitatii.

Pentru obținerea acestui comportament, utilizăm o funcție lambda atașată la evenimentul de apăsare a butonului. Singurul lucru pe care-l facem în aceasta funcție este

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

de a seta intervalul de actualizare a valorilor date de senzori și modificarea unei variabile create cu ajutorul carligului stare, care reprezintă starea butonului, buton de pornire sau buton de oprire.

La apăsarea butonului facem comutarea dintr-o stare în alta, utilizând funcția de setare a carligului stare care generează randarea butonului cu noua valoare. În funcție de aceasta valoare afișăm atât un text diferit pe buton cât și o altă culoare.

Odată schimbat aspectul, trebuie să schimbăm și comportamentul. Acest lucru poate fi făcut cu ajutorul unui alt carlig de tipul efect. De data aceasta ca să depindă de la carligul efect adăugăm variabila, ceea ce rezultă într-o rulare a codului din carligul efect de fiecare dată când starea butonului se schimbă. În interiorul carligului efect, facem verificarea pentru a vedea în ce stare se afla butonul în acest moment și a rula comportamentul potrivit.

Dacă butonul este în starea de pornire, acesta rulează o altă funcție lambda care se ocupă cu legarea variabilelor utilizate pentru afișare, la datele venite de la senzori prin conceptul de abonare. Procedura de abonare se face cu ajutorul metodei clasei Gyroscop respectiv Accelerometru, adăugând ascultător (addListener).

Datele primite sunt legate de niște variabile de tipul stare, create cu ajutorul carligului stare, prin funcția de setare stare pentru randarea componentei de fiecare dată când avem valori actualizate. De asemenea, un lucru important este salvarea obiectelor returnate de această metodă, atât pentru accelerometru cât și pentru giroscop deoarece vom avea nevoie de aceste obiecte pentru procedura de dezabonare.

Dacă butonul este în starea de oprire, acesta dezabonează variabilele de la senzori cu ajutorul obiectelor salvate mai sus la abonare, actualizarea acestora pe ecran fiind oprită.

```
useEffect(() => {
  if(isEnabled){

    _subscribe();
  }
  else{
    console.log('else ' + isEnabled);
    _unsubscribe();
    Gyroscope.removeAllListeners();
    Accelerometer.removeAllListeners();
  }
},[isEnabled]);
const onPressTurnOn = () => {
  console.log("Merge turn on!");
  _fast;
  setIsEnabled(previousState => !previousState);
};
```

Figura 4.8: Funcția apelată la apăsarea butonului de pornire a citirii de senzori

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE*5.1.8 Ecranul NFC*

În ecranul NFC, am implementat funcționalitatea de citire a unui card capabil de NFC cu ajutorul dispozitivului mobil. NFC este o tehnologie de comunicare între două dispozitive, capabile de NFC, pe distanțe scurte prin intermediul undelor radio. Producătorii de dispozitive mobile utilizează aceasta tehnologie ca instrument de împartășire a datelor sau metoda de plata fără fir.

La momentul actual Expo nu are nici o bibliotecă care să suporte funcționalitatea NFC, așa că este necesară trecerea din fluxul de lucru gestionat în cel liber în cadrul Expo. Asta înseamnă pierderea unor beneficii, printre care și testarea codului nativ pe un dispozitiv mobil care nu este conectat direct la mediul de dezvoltare.

Procedeele de trecere din fluxul de lucru gestionat în cel liber se numește evacuare (eject) și se poate realiza cu ajutorul comenzii “*expo eject*”. După executarea comenzii, dezvoltatorului i se cere un nume pentru pachetul android și un identificator pentru iOS, aici alegând să păstrez valorile implicite. Odată finalizat procesul, folderul android este adăugat în contextul proiectului (iOS este adăugat doar în cazul dezvoltării pe dispozitive cu sistem de operare MacOS) și fluxul de lucru este acum unul liber.

În fluxul de lucru liber, avem posibilitatea de a folosi biblioteci care lucrează cu codul nativ ca și bibliotecă de care avem nevoie în acest caz: react-native-nfc-manager, folosită pentru a avea acces la funcționalitatea de NFC.

Ecranul NFC, este compus din:

- O componentă de tipul buton
- O componentă de tipul modal – care apare “deasupra” ecranului pentru afișarea unui anumit mesaj
- O componentă de prezentare a listei
- O componentă de derulare

Componentă de tipul buton o folosim pentru activarea sau dezactivarea serviciului de citire NFC prin intermediul evenimentului de apăsare, o funcție lambda este apelată.

Funcția lambda are rolul important de a modifica aspectul și comportamentul butonului. Utilizând culoarea butonului ca și indicator al stării, vom modifica atât culoarea cât și textul butonului și în funcție de culoarea curentă (dacă este activ sau nu) modificăm și comportamentul.

Dacă butonul este activ, trebuie să setăm vizibilitatea componentei de tipul modal pe adevărat, acest lucru fiind posibil prin adăugarea unei stări create cu carligul stare ca și valoare la parametrul de vizibilitate a modalului. Odată setată vizibilitatea cu ajutorul funcției de setare a stării, se instanciază o clasă creată de către mine pentru o utilizare mai ușoară a metodelor din biblioteca NFC.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Odată clasa instanțiată, se pot utiliza metodele din aceasta. Mai întâi utilizăm metoda de inițializare pentru pornirea managerului NFC, după care încercăm să citim un dispozitiv NFC din apropiere.

Metoda de citire fiind una asincronă care returnează o promisiune, avem nevoie de metoda “then” pentru a gestiona valoarea returnată odată ce aceasta este disponibilă. În metoda “then”, adăugăm informațiile despre dispozitivul găsit într-o listă ca și text. În cazul în care avem și alte dispozitive deja scanate în listă, funcția de setare oferită de carligul stare permite obținerea valorii curente a listei ca mai apoi noul element pe care dorim să îl adăugăm, să fie introdus la finalul acesteia. Pentru a putea adăuga un element la finalul listei, avem nevoie de operatorul introdus în React “extindere” (spread). Acest operator permite extinderea unui obiect peste care se poate itera, în cazul meu l-am folosit pentru a extinde lista de dispozitive NFC deja existente și crearea unei noi liste cu elementul meu la final.

Componenta de tipul modal este utilizată pentru a anunța utilizatorul că o scanare de dispozitive NFC este în progres și este necesară apropierea dispozitivului NFC de dispozitivul mobil. Aceasta este pusă la dispoziție de către biblioteca “react-native-modal”.

Componenta de prezentare este doar un text stilizat, cu un buton pentru golirea listei și are rol de prezentarea a listei dispozitivelor NFC scanate. Butonul are atașat o funcție lambda în care cu ajutorul funcției de setare stare, setăm starea listei ca fiind goală.

Componenta de derulare este utilizată ca un container pentru lista de dispozitive NFC scanate, în cazul în care avem un număr ridicat de intrări în listă și acestea ies din dimensiunile ecranului. Utilizăm un carlig stare pentru listă, deoarece de fiecare dată când găsim un dispozitiv NFC nou, această listă trebuie randată, pentru a fi afișată pe ecran în timp real.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

```
const addNFCReading = (val) => {
  setNFCReading(currentReadings => [...currentReadings, val + ' ' + dateTime.toString()]);
}

const onPressTurnOn = () => {
  let items = { ...state };
  console.log("Merge turn on!");
  if (color === color1) {
    //setare aspect buton
    setColor(color2);
    setButtonText("Disable NFC");
    //setare vizibilitate modal
    setVisible(true);

    //initializare NFCManager
    nfc.initNfc().catch(err => {
      //setVisible(false);
      alert('Init ' + err.toString());
    })

    //citire dispozitiv NFC
    nfc.readNdef().then(tag => {
      addNFCReading(tag.toString());
      setVisible(false);
    }).catch(err => {
      alert(err.toString());
    })
  }
  else {
    setColor(color1);
    setButtonText("Enable NFC");
  }
};
```

Figura 4.10: funcția lambda care gestionează comportamentul butonului, din ecranul NFC, la apasare

Clasa NFC creată are următoarele metode:

- **initNFC** – o metoda asincronă, utilizată pentru pornirea managerului NFC cu metoda managerului NFC “start”. Aceasta metodă este înconjurată cu un mecanism de tratarea a excepțiilor încerca-prinde (try-catch)
- **checkEnabled** – o metoda asincronă, utilizata pentru verificarea disponibilității funcției NFC, dacă funcția NFC este dezactivata pe dispozitivul mobil aceasta o sa returneze fals.
- **readNdef** – utilizata pentru citirea propriu-zisă a cardului NFC

Metoda de citire a cardului NFC returnează o promisiune. Promisiunea este ca și un container pentru un cod asincron, valoarea returnată de către metoda de citire NFC e

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

posibil sa nu fie cunoscuta la momentul apelarii. Acest concept returnează un obiect cu o metodă care permite gestionarea valorii odată ce aceasta este disponibilă și poate fi prelucrată, numită “*then*”. De asemenea, acest obiect returnat de promisiune oferă o metodă pentru gestionare în cazul în care valoarea ajunge să nu fie disponibilă din cauza unei erori, numită “*catch*”.

În interiorul containerului promisiune, se setează un ascultător cu ajutorul metodei din cadrul managerului NFC, `setareAscultatorEveniment(setEventListener)` în care se încearcă detectarea unui card/dispozitiv NFC din apropiere. Dacă acest dispozitiv NFC este găsit, promisiunea este rezolvată și valoarea returnată. După încercarea de descoperire, se setează încă un ascultător de eveniment dar de data aceasta pe evenimentul de sesiune închisă unde se face curățarea de ascultători (se setează un ascultător cu `null`, pe evenimentele de descoperire și sesiune închisă) iar dacă un dispozitiv nu a fost găsit, promisiunea este rezolvată cu valoare nulă.

```
class Nfc {
  async initNfc() {
    try {
      await NfcManager.start();
    } catch (e) {
      throw e;
    }
  }

  async checkEnabled() {
    await NfcManager.isEnabled();
  }

  readNdef() {
    const cleanUp = () => {
      NfcManager.setEventListener(NfcEvents.DiscoverTag, null);
      NfcManager.setEventListener(NfcEvents.SessionClosed, null);
    }
    return new Promise((resolve) => {
      let tagFound = null;
      NfcManager.setEventListener(NfcEvents.DiscoverTag, (tag) => {
        tagFound = tag;
        resolve(tagFound);
        NfcManager.setAlertMessage('Ndef tag found ' + tagFound.name);
        NfcManager.unregisterTagEvent().catch(() => {});
      });
      NfcManager.setEventListener(NfcEvents.SessionClosed, () => {
        cleanUp();
        if (!tagFound) {
          resolve();
        } else {
          console.log(tagFound.toString());
        }
      });
      NfcManager.registerTagEvent();
    });
  }
}
```

Figura 4.9: Clasa NFC creată pentru utilizarea bibliotecii NFC

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE*5.1.9 Ecranul Cameră*

În ecranul Cameră am implementat funcționalitatea de cameră foto, cu posibilitatea de a realiza o fotografie și afișarea acesteia într-un ecran separat numit Galerie.

Funcționalitatea de cameră este oferită atât de Expo cât și de React Native. Am decis să aleg biblioteca oferită de React Native datorită faptului că aceasta permite testarea funcționalității pe emulatoare și aplicația a fost deja evacuată pentru implementarea funcționalității de NFC.

Instalarea bibliotecii “react-native-camera” se face cu managerul de pachete npm și prin adăugarea permisiunilor necesare în manifestul Android:

```
<uses-permission android:name="android.permission.CAMERA" />
```

Figura 4.10: Permișiunea CAMERA în manifestul Android

Interfața grafică a ecranului Cameră este compusă din următoarele:

- O componentă de tipul buton pentru accesarea camerei
- O componentă de tipul buton pentru accesarea galeriei
- O componentă de tipul modal pentru cameră – inițial cu vizibilitatea setată pe fals
- O componentă de tipul modal pentru galerie – inițial cu vizibilitatea setată pe fals

Cele două componente de tipul buton utilizează pentru evenimentul apăsare o funcție lambda care are rolul doar de a seta vizibilitatea componentei de tipul modal pe adevărat, butonul pentru camera setează vizibilitatea pentru modalul camera iar cel pentru galerie setează vizibilitatea pentru modalul galerie.

Modalul cameră are parametrul de vizibilitate setat cu o valoare de tipul stare, pentru a putea fi modificat în timpul rulării. Această componentă, odată setată vizibilitatea pe adevărat, acoperă întreg ecranul cu o componentă de tip RNCamera pusă la dispoziție de către biblioteca instalată mai sus, react-native-camera. Pe lângă componenta RNCamera, avem și două componente de tipul buton pentru capturarea fotografiei respectiv părăsirea modului camera.

Componenta RNCamera are doar un singur parametru care reprezintă referința la camera. Valoarea parametrului este o funcție cu declansare la eveniment. La afișarea acestei componente, în funcție primim o valoare referință pe care o salvăm pentru a o putea utiliza mai târziu pentru captura de imagine.

Butonul de captură de imagine are atașat o funcție lambda la evenimentul de apăsare. Funcția lambda este una asincronă și în cazul în care referința la camera nu este nulă, folosește o metodă din biblioteca pentru a captura fotografia.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Metoda folosită este “takePictureAsync” și returnează un obiect de tipul promisiune dacă o utilizăm în mod sincron iar dacă o utilizăm într-o funcție asincronă, returnează un obiect care are mai multe proprietăți printre care:

- Latime si inaltime
- Calea la imaginea salvata in memoria temporara cache

Obiectul obținut în urma capturii îl dăm ca și parametru unei alte funcții, care preia doar calea la imaginea salvată în memorie și îl adaugă într-o listă cu stare, creată cu ajutorul carligului stare. M-am folosit de același operator special de extindere pentru adaugarea caii în lista cu căile adaugate la fotografiile capturate anterior.

Butonul de părăsire a modului cameră utilizează doar o funcție lambda pentru a seta starea vizibilității pe fals pentru modalul camera.

```
const addPhoto = (data) => {
  setImageArray(currentImages => [...currentImages, { key: uuidv4(), value: data.uri }])
}

let camera;

const takePicture = async () => {
  if (camera) {
    const data = await camera.takePictureAsync();
    alert('Success!');
    addPhoto(data);
    console.log(imageArray);
  }
};
```

Figura 4.11: Funcțiile de capturare a fotografiilor și de a adăugare a imaginii în galerie

La fel ca și în cazul modalului camera, modalul galerie are ca valoare pentru parametrul de vizibilitate o variabilă de tip stare pentru declanșarea randării la schimbarea acesteia. Odată setată vizibilitatea pe adevărat, un nou ecran este afișat, proces asemănător cu afișarea unui ecran cu ajutorul navigatorului de comutare.

Noul ecran are în componență un buton de închidere a modalului galerie și o componentă de derulare. Componenta de derulare este utilizată ca și container pentru prelucrarea listei de fotografii capturate. Fiecare imagine din lista este afișată cu ajutorul a două componente, o componentă galerie creată de către mine și un buton cu funcționalitate de ștergere.

Componenta galerie creată de către mine primește ca și recuzită (props), calea la imagine și identificatorul unic și are rol doar de stilizare a felului în care imaginea este afișată pe ecran. Butonul cu funcționalitatea de ștergere a imaginii, șterge mai întâi imaginea din lista cu ajutorul filtrării după identificatorul unic și după randează componenta pentru afișarea listei fără imaginea respectivă.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Ștergerea imaginii din memoria temporară se face cu ajutorul unei alte biblioteci React Native, react-native-fetch-blob, pentru accesarea fișierelor locale. Din biblioteca aceasta utilizăm metoda de deconectare(unlink) pentru ștergerea fotografiei din memorie, metoda se poate aplica fără a lua în considerare cazul în care imaginea nu există deoarece nu arunca nici o eroare.

Pentru a putea face operațiunea de ștergere este necesar să adăugăm și permisiunile specifice în manifestul Android:

```
<uses-permission android:name="android.permission.WRITE_EXTERNAL_STORAGE"/>
<uses-permission android:name="android.permission.READ_EXTERNAL_STORAGE"/>
```

Figura 4.12: Permișiunile pentru acces la mediul de stocare extern în manifestul Android

```
<Button raised={true} title={"Delete"} color={COLORS.disableButton} onPress={() => {
  const newArray = imageArray.filter((item) => item.key !== image.key);
  setImageArray(newArray);
  var path = image.value.split("///").pop();
  RNFetchBlob.fs
    .unlink(path)
    .then(() => { alert("Image deleted!")})
    .catch(err => {
      alert(err);
    });
}} />
```

Figura 4.13: Funcția de ștergere a imaginii din memoria temporară

5.1.10 Ecranul Bluetooth

Ecranul Bluetooth implementează funcționalitatea de descoperire a dispozitivelor Bluetooth cu consum de energie scăzut (Bluetooth Low Energy).

Expo nu oferă suport pentru Bluetooth deocamdată, așa că pentru implementare am utilizat biblioteca dezvoltată pentru React Native “react-native-ble-plx”. Aceasta biblioteca împachetează o altă bibliotecă care lucrează direct cu codul nativ, Java pentru Android și Swift pentru iOS.

Biblioteca oferă funcționalități precum:

- Scanarea de dispozitive
- Descoperirea de servicii disponibile la un anumit dispozitiv
- Posibilitatea de citire/scriere

De menționat că această opțiune nu este ideală în cazul în care se dorește comunicarea între două dispozitive mobile BLE.

Interfața grafică a ecranului Bluetooth este compusă din:

- O componentă de tip buton

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

- O componentă esențială care cuprinde o componenta de tip text si una de tip buton
- O componentă de derulare

Componenta de tipul buton este utilizata pentru pornirea/oprirea scanarii de dispozitive. Butonul este unul cu stare și are atașat o funcție lambda care gestionează schimbarea de aspect și de comportament.

Funcția lambda atașată utilizează culoarea butonului pentru a decide comportamentul curent și aspectul stării următoare a butonului. Pentru a putea modifica aspectul butonului în timpul rulării, pentru titlu și stilizare se utilizează o variabilă de tipul stare. În funcție de culoarea butonului, functionalitatea de scanare este oprita sau pornita.

Când se dorește pornirea functionalitatii, pe langa schimbarea stilizarii se apelează și o funcție separată pentru gestionarea scanării.

În interiorul funcției de gestionare a scanarii, se utilizează o clasă manager BLE din biblioteca instalata mai sus. Aceasta clasa este instantiata în afara componentei. Din aceasta clasa utilizam metoda startDeviceScan la care atasam o funcție la declansare eveniment(callback). Acest callback proceseaza doua variabile, o variabilă contine eroarea(dacă este prezentă) iar cealalta reprezinta obiectul dispozitiv scanat. Fiecare variabila este verificata, dacă variabila eroare exista, afisam un mesaj de eroare, dacă variabila dispozitiv exista o adaugat in lista cu ajutorul unei funcții de expediere.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

```
const [scannedDevices, dispatch] = useReducer(reducer, []);

const reducer = ( state, action ) => {
  switch(action.type){
    case 'add':
      const device = action.device;
      if(device && !state.find((dev) => dev.id === device.id)) {
        return [...state, device];
      }
      return state;
    case 'clearAll':
      return [];
    default:
      return state;
  }
};

const scanDevices = () => {
  manager.startDeviceScan(null, null, (error, scannedDevice) => {
    if(error){
      alert(error.reason.toString());
    }

    if(scannedDevice){
      dispatch({type: 'add', device: scannedDevice});
    }

  });
  setTimeout(() => {
    manager.stopDeviceScan();
  }, 5000);
}
```

Figura 4.12: Funcția de scanare dispozitive și reducerul

Deoarece e posibil ca scanarea să aducă rezultate duplicate, avem nevoie de o metoda pentru a introduce in lista doar acele dispozitive care nu sunt deja acolo. Pentru acest lucru am decis sa utilizez carligul reducer (useReducer), o alternativa a carligului stare în cazul în care avem o logica mai complexă și trebuie sa gestionam mai multe stări.

Cârligul reducer primește ca și parametrii doua valori, o funcție de declansare eveniment numita reducer(reducer) și o stare inițială a obiectului, în cazul nostru al listei de dispozitive scanate. Acesta returnează doua valori, o lista care o sa o utilizam pentru stocarea dispozitivelor și o funcție de expediere (dispatch) pe care o utilizăm pentru trimiterea unor parametrii la reducer.

Reducerul procesează două variabile, variabila stare care reprezinta lista curenta si variabila acțiune unde primim parametrii trimiși de funcția expediere, parametrul tip și

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

parametrul dispozitiv care o sa contina dispozitivul scanat. În interiorul acestuia, tratam două cazuri bazate pe parametrul tip:

- Acțiunea de tip adaugare – o utilizăm pentru verificarea existenței dispozitivului în lista. Dacă dispozitivul exista deja în lista, returnam starea curentă iar dacă acesta nu exista, folosindu-ne de același parametru special de extindere, il adaugi in lista.
- Acțiunea de curățare – o utilizăm pentru a goli lista de dispozitive

Funcționalitatea de scanare, odata pornita, se opreste dupa 5 secunde sau la apăsarea butonului de către utilizator. Aceasta se oprește cu ajutorul unei alte metode a managerului BLE, metoda opresteScanareDispozitiv (stopDeviceScan).

Următoarea componentă utilizata este una de prezentare cu rolul de a introduce lista afișată de dispozitive. Aceasta cuprinde o componenta esentiala de tip text folosită pentru titlul listei și o componenta de tip buton care are functionalitatea de a goli lista. Pentru a goli lista ne folosim de cealalta actiune a reductorului, cea de curatare.

```
const clearBlueDevices = () => {
  dispatch({type: 'clearAll'});
};
```

Figura 4.14: Funcția de curatare a listei

5.2 Implementare în Flutter

5.2.1 Instalare Flutter

Flutter are o documentație vastă, bine pusă la punct care ghidează dezvoltatorul de la instalare la testarea aplicației.

Pentru utilizarea ecosistemului Flutter, este necesară descărcarea kitului de dezvoltare Flutter. Dezvoltatorul are posibilitatea de a alege între descarcarea unei arhive a ultimei versiuni stabile sau accesarea codului sursa utilizand platforma git. Am ales sa descarc arhiva pe care am dezarhivat-o intr-o locatie pe calculatorul utilizat pentru dezvoltare.

Odată dezarhivat, Flutter pune la dispoziție o comanda “flutter doctor” care verifica mediul de dezvoltare și oferă un raport cu ce este în neregula și pași de rezolvare. Dupa rularea comenzii, se rezolva problemele apărute și se mai rulează odată pentru a te asigura ca totul e în regula.

Pentru testarea aplicației, ca și instalare aditionala, am avea nevoie de programul Android Studio care pune la dispoziție functionalitatea de emulator Android. Odata instalat programul, se creeaza un dispozitiv virtual.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE*5.2.2 Editor de cod*

Deși codul Dart se poate scrie în orice editor de cod/text, Flutter oferă suport pentru patru editoare de cod, fiecare având propria secțiune de configurare în documentația ecosistemului: Android Studio, IntelliJ, Visual Studio Code și Emacs. Am decis utilizarea aceluiași editor de cod ca și în cazul React Native, pentru o mai bună comparație între procesele de dezvoltare.

Pentru configurarea editorului de cod cu scopul dezvoltării de aplicații Flutter, documentația sugerează instalarea extensiei VS Code “Flutter”. Aceasta extensie pune la dispoziție în paleta de comenzi, comenzi preconfigurate utile în ecosistemul Flutter precum “flutter doctor”. Pe lângă acestea, extensia configurează un depanator și o secțiune de alegere a platformei pe care se dorește testarea. În această secțiune o să apară toate emulatoarele deschise, dispozitivele mobile conectate la mediul de dezvoltare și platforma web, care permite testarea aplicației în navigatorul web.

Pe lângă această extensie principală, am utilizat și altele pentru o dezvoltare mai lină:

- Pubspec Assist – utilizat pentru instalarea pachetelor Flutter și Dart, nefiind necesară adăugarea manuală a lor în fișierul de configurare pubspec.yaml. Permite instalarea pachetelor multiple
- Bracket Pair Colorizer – extensie utilizată pentru a prezenta parantezele din cod cu diferite culori. Foarte utilă la scrierea de cod care implică elemente grafice (widgets)
- Colors – utilizată pentru afișarea culorii reprezentate de codul HEX.

5.2.3 Navigare în aplicație

Aplicațiile Flutter pot să utilizeze atât elemente de interfață de tipul Material (specifice Android) cât și de tipul Cupertino (specific iOS). Aceste două tipuri de elemente au fost introduse pentru a oferi un sentiment nativ aplicației, și o consistență cu restul aplicațiilor instalate pe dispozitivul mobil. Flutter oferă două clase, MaterialApp și CupertinoApp, care au rol de container pentru grupuri de elemente de interfață des utilizate în dezvoltarea aplicațiilor. În cazul de față am utilizat clasa MaterialApp, aplicația fiind dezvoltată pentru Android deși atât MaterialApp cât și CupertinoApp pot fi utilizate pe ambele platforme ba chiar utilizate împreună în aceeași aplicație.

Navigarea în Flutter se poate face cu ajutorul Navigatorului. Navigatorul este un element de interfață (widget) utilizat pentru gestionarea unei stive de ecrane. Aceste ecrane poartă numele de rute (routes) și sunt adăugate sau eliminate din stivă, elementul din vârf reprezentând ecranul curent. Clasa MaterialApp are un navigator integrat și nu este necesară instalarea unui pachet separat pentru această funcționalitate.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Putem utiliza două tipuri de rute, rute cu nume sau rute anonime. Pentru ecranele principale am decis să utilizez rute cu nume. Fiecare element de interfață grafică care reprezintă un ecran definește o constantă. Această constantă este o valoare de tipul string de forma “/nume_ecran” și reprezintă ruta pe care trebuie să o urmeze navigatorul ca să ajungă la acest ecran.

După definirea fiecărei rute în interiorul ecranelor principale, le adun pe toate într-un obiect de tipul clasă pentru includerea mult mai ușoară a rutelor unde am nevoie.

Pentru înlocuirea unui ecran, Navigatorul oferă mai multe metode printre care și:

- `pushReplacementNamed` – utilizat pentru adăugarea în stivă a unei rute cu nume; starea rutei curente nu se mai pastrează
- `pushNamed` – utilizat pentru adăugarea în stivă a unei rute cu nume, păstrând posibilitatea de a te întoarce la ecranul curent; starea rutei curente se pastrează
- `pop` – elimină ecranul curent, afișându-l pe cel de dinaintea lui în stivă;

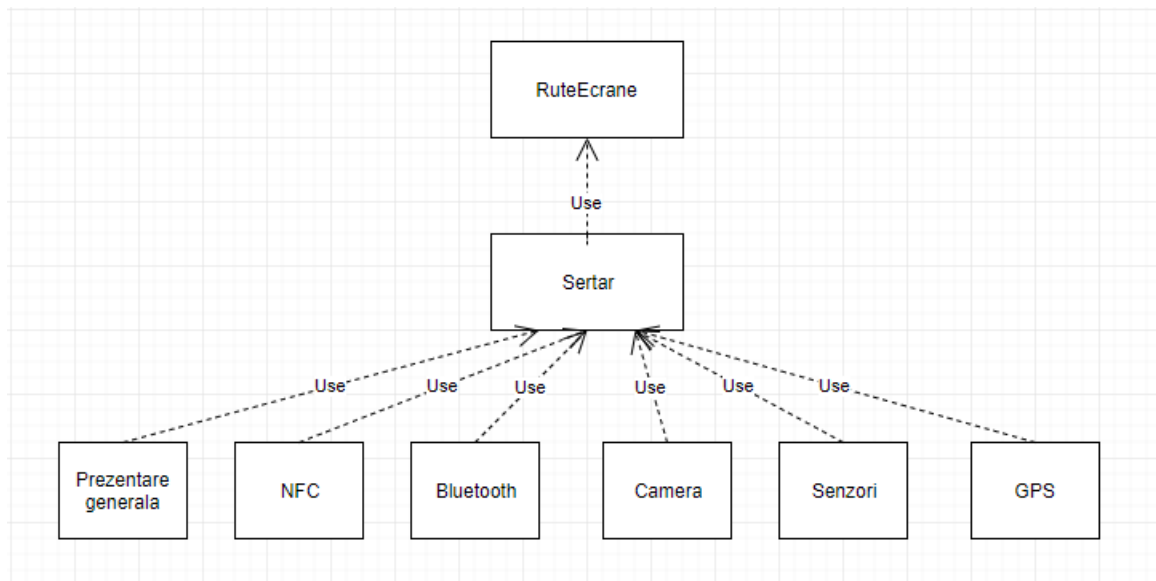

Figura 4.14: Reprezentare a navigării în aplicație

5.2.4 Autentificare și înregistrare

Pentru ecranele de autentificare și înregistrare am folosit două elemente de interfață grafică cu stare. Navigarea între acestea am realizat-o cu ajutorul unei rute anonime și păstrarea stării ecranului de autentificare în momentul tranziției la cel de înregistrare.

La fel ca și la implementarea aplicației React Native, am folosit serviciul Firebase. Instalarea pachetelor necesare am făcut-o direct din editorul de cod cu ajutorul extensiei Pubspect Assist.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Atât ecranul de autentificare cât și cel de înregistrare, conțin un formular pentru introducerea datelor necesare, email și parola, și un buton de funcționalitate.

În cazul autentificării, butonul de funcționalitate utilizează o funcție lambda asincronă pentru validarea formularului cu ajutorul metodei validare a acestuia și verificarea accesului la aplicație a utilizatorului. Verificarea accesului la aplicație se face cu ajutorul metodei Firebase `signInWithEmailAndPassword`. Dacă metoda aceasta returnează o excepție de tipul `FirebaseAuth` aceasta este “prinsă” cu ajutorul conceptului “încearcă-prinde” și o eroare specifică este afișată. Dacă datele sunt corecte, aplicația tranzitionează la ecranul principal de prezentare generală.

În cazul în care utilizatorul nu este înregistrat, accesul la elementul de interfață înregistrare se face cu ajutorul unui alt buton de pe ecranul autentificare. Butonul de funcționalitate din ecranul înregistrare apelează o funcție lambda asincronă care preia datele din câmpurile formularului și cu ajutorul unei alte metode din Firebase `createUserWithEmailAndPassword` se creează noul utilizator și ecranul este scos din stivă, rămânând afișat cel de autentificare. Dacă apare o excepție de tipul `FirebaseAuth` din nou aceasta este capturată și eroarea specifică afișată.

Pentru a se recunoaște câmpurile potrivite pentru preluarea de informații, fiecare formular are generată o cheie globală unică, pe post de identificator.

```
ElevatedButton(
  child: Text('Login'),
  onPressed: () async {
    final form = _formKey.currentState;
    form!.save();

    if (form.validate()) {
      try {
        await FirebaseAuth.instance
          .signInWithEmailAndPassword(
            email: _email,
            password: _password,
          );
        ScaffoldMessenger.of(context).showSnackBar(snackBar);
        Navigator.pushReplacementNamed(
          context, pageRoutes.overview);
      } on FirebaseAuthException catch (e) {
        showAlert(context, e.toString());
      }
    }
  },
  style: ElevatedButton.styleFrom(primary: enableButton)),
```

Figura 4.15: Elementul de interfață grafică de tipul buton cu funcționalitatea de autentificare

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

```

ElevatedButton(
  child: Text('Register'),
  onPressed: () async {
    try {
      var credential = await FirebaseAuth.instance
        .createUserWithEmailAndPassword(
          email: email, password: password);
      Navigator.pop(context);
    } on FirebaseAuthException catch (e) {
      showAlert(context, e.toString());
    }
  },
  style: ElevatedButton.styleFrom(primary: enableButton))
),
));

```

Figura 4.16: Elementul de interfață grafică de tipul buton cu funcționalitatea de înregistrare

5.2.5 Meniul principal

La fel ca și în cazul React Native, pentru meniul principal am utilizat conceptul de “sertar” (Drawer). În cazul Flutter, clasa MaterialApp are un element de interfață grafică cu această funcționalitate. Pentru implementarea lui am creat o clasă care extinde clasa de element de interfață fără stare care returnează acest sertar. Sertarul returnat are o proprietate numită “copil” (child) unde putem specifica lista de elemente care reprezintă ecranele principale.

Lista de elemente este una personalizată fiecare având un titlu, numele ecranului, și o funcție atașată la declanșarea evenimentului de apăsare. În aceste funcții, sertarul este închis și se face rutarea la ecranul specificat cu ajutorul rutelor cu nume.

```

ListTile(
  title: Text('NFC'),
  onTap: () {
    Navigator.pop(context);
    Navigator.pushReplacementNamed(context, pageRoutes.nfc);
  },
)

```

Figura 4.17: Elementul sertarului pentru ecranul principal NFC

La crearea unui element de interfață grafică care să reprezinte un ecran, este necesară utilizarea unui container pentru restul elementelor. Acest container se numește schela (Scaffold) și reprezintă structura compozițională a ecranului.

Pentru a utiliza sertarul ca și meniul principal, schela menționată mai sus vine cu proprietatea specială “schela” care primește ca și parametru clasa creată de către mine.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE

DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Schela se asigura ca sertarul este prezent sub forma unui buton în bara de titlu care la apasare afișează clasa personalizată sertar. Clasa sertar creata este adaugata în fiecare schela a ecranelor principale pentru acces la meniul principal de oriunde din aplicație.

5.2.6 Ecranul GPS

Pagina GPS implementează funcționalitatea de locație curentă și la fel ca oricare element grafic de interfata care reprezinta un ecran principal, are la baza o schela. Pentru schela utilizăm trei proprietăți:

- Bara de titlu(appBar)
- Corpul schelei (body)
- Sertar (Drawer) – unde utilizam clasa creata special pentru asta

În bara de titlu, adaugam un element esențial cu același nume unde avem posibilitatea setarii anumitor acțiuni. O acțiune necesara este cea de delogare a utilizatorului. Acțiunea este reprezentată de o icoana cu functionalitate de buton în care cu ajutorul navigatorului și a metodei Firebase delogam utilizatorul.

Corpul schelei este format din elementele de interfață grafică care aparțin acestui ecran. Pentru o mai buna parcurgere a codului, am extras toata functionalitatea necesara în ecranul GPS, într-un element cu stare cu numele ActivareGPS(EnableGPS).

Elementul ActivareGPS este compus din următoarele:

- Buton de functionalitate pentru activare serviciu
- Elemente esentiale de tipul text
- Butoane pentru salvarea in baza de date respectiv golirea ei
- Un alt element cu stare creat de către mine pentru prelucrarea locatiilor din baza de date

Butonul de funcționalitate are rolul de a prelua locația curentă și de a afisa coordonatele, latitudine si longitudine in elementele esentiale de tipul text. Pentru a putea avea access la acest serviciu nativ vom utiliza metoda, din pachetul Dart “geolocator”, de preluare a locației curente getCurrentPosition.

La butonul de funcționalitate atașăm o funcție lambda asincronă care să gestioneze preluarea de date și afișarea lor. Odată preluate datele cu metoda preiaPozitieCurenta, acestea sunt salvate în variabile care mai apoi sunt preluate de către elementele esentiale de tip text pentru afișare. Pentru afișarea lor la fiecare schimbare a valorilor se utilizează funcția disponibilă implicit a elementelor de interfață grafică cu stare, setareStare(setState) pentru reconstruirea elementelor cu noile valori.

Odată afișate datele, avem nevoie de coordonate pentru aflarea informațiilor necesare pentru salvarea in baza de date: tara, oras si strada. Acest lucru este posibil cu ajutorul pachetului Dart “geocoding” care oferă funcția “locatieDinCoordonate”

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

(`placemarkFromCoordinates`). Aceasta funcție ia ca și parametrii latitudinea și longitudinea aflată anterior.

Având toate informațiile necesare, trebuie să le salvăm într-un obiect pentru procesare ulterioară. Am decis crearea unei clase `Locație` cu un constructor care creează obiecte de tipul `Locație`.

Declarăm un obiect de tipul `Locație` cu modificatorul “tarziu” (`late`) în afara funcției lambda utilizate pentru butonul de funcționalitate și îl definim în interiorul funcției după obținerea informațiilor necesare. Modificatorul “târziu” permite definirea valorii obiectului în viitor.

```
Future<void> _getLocation() async {
  var currentLocation;

  try {
    currentLocation = await Geolocator.getCurrentPosition(
      desiredAccuracy: LocationAccuracy.best);
    List<Placemark> placemarks = await placemarkFromCoordinates(
      currentLocation.latitude, currentLocation.longitude);
    print(placemarks.toString());
    latitude = currentLocation.latitude.toString();
    longitude = currentLocation.longitude.toString();
    loc = new Location(
      country: placemarks.first.country.toString(),
      city: placemarks.first.locality.toString(),
      street: placemarks.first.street.toString(),
      latitude: latitude,
      longitude: longitude);
    setState(() {
      items.add(loc);
    });
  } catch (e) {
    showAlert(context, e.toString());
  }
}
```

Figura 4.18: Preluarea informațiilor necesare legate de locația curentă

Odată afișate coordonatele, utilizatorul are opțiunea de a le salva în baza de date prin apăsarea butonului “salvare” (`save`). Pentru stocarea datelor am utilizat serviciul oferit de Firebase, Firestore la fel ca și în cazul React Native. Firestore oferă o metodă de adăugare a datelor sub forma de documente.

Butonul de salvare are atașat o funcție care la declanșarea evenimentului de apăsare, utilizează metoda Firestore de adăugare (`add`) pentru a salva informațiile din obiectul definit anterior în baza de date sub forma de document.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

O altă opțiune pe care o are utilizatorul este cea de ștergere a tuturor locațiilor salvate anterior prin apăsarea butonului `stergeTot` (`clearAll`). Acesta are atașat o funcție lambda în care se preia colecția “locații” din Firestore, se iterează peste aceasta și pentru fiecare document din colecția se apelează metoda ștergere(`delete`), ștergerea întregii colecții nefiind recomandată de pe dispozitivele mobile sau din navigatorul web, doar din consola pusă la dispoziție de către Firebase.

```
void saveLocation() {
    CollectionReference locations =
        FirebaseFirestore.instance.collection('locations');

    try {
        locations.add({
            'country': loc.country,
            'city': loc.city,
            'street': loc.street
        }).catchError((error) => print('Eroareeee'));
    } catch (e) {
        showAlert(context, 'Eroare');
    }
}

void deleteAll() {
    CollectionReference locations =
        FirebaseFirestore.instance.collection('locations');

    locations.get().then((value) => {
        for (DocumentSnapshot ds in value.docs) {ds.reference.delete()}
    });
}
```

Figura 4.19: Funcțiile lambda pentru funcționalitățile de salvare și ștergere

Pentru afișarea listei de locații din baza de date, am creat un nou element grafic de interfață cu stare pe care l-am utilizat în elementul `ActivareGPS`, `LocationsData` în interiorul căruia am utilizat conceptul de curent (`Stream`) utilizat pentru ascultarea schimbărilor din baza de date fără a fi necesară apelarea funcției de setare a stării la o anumită perioadă.

Acest concept este implementat cu ajutorul elementului de interfață `StreamBuilder`. Acest element are două proprietăți obligatorii:

- `Stream` – care primește un obiect curent de tipul instantaneu al interogării. Obiectul este definit la construirea elementului de interfață cu ajutorul metodei `instantanee(snapshot)` al bazei de date Firestore. Aceasta metodă returnează un instantaneu al interogării în care regăsim toate documentele din colecția “locații”.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

- Builder – în aceasta proprietate procesăm instantaneul, afișând sub forma de tabel toate locațiile din baza de date. Pentru afișarea datelor utilizăm elementul de interfață grafică predefinit DataTable care are de asemenea două proprietăți: coloane(columns) unde setăm numărul și numele coloanelor, și randuri(rows) unde cu metoda de mapare a listelor afișăm fiecare locație pe un rand nou.

Deoarece există posibilitatea ca în interiorul bazei de date să avem un număr mare de locații și prin afișarea lor într-un tabel acesta să depășească dimensiunile ecranului, tot ecranul este adăugat într-un element de interfață grafică cu funcționalitate de derulare, care are rolul de container.

```
class _LocationsDataState extends State<LocationsData> {
  final Stream<QuerySnapshot> _locationStream =
    FirebaseFirestore.instance.collection('locations').snapshots();

  @override
  Widget build(BuildContext context) {
    return StreamBuilder(
      stream: _locationStream,
      builder: (BuildContext context, AsyncSnapshot<QuerySnapshot> snapshot) {
        if (snapshot.hasError) {
          return Text('Error');
        }

        if (snapshot.connectionState == ConnectionState.waiting) {
          return CircularProgressIndicator();
        }

        return new DataTable(
          columns: [
            DataColumn(label: Text('Country')),
            DataColumn(label: Text('City')),
            DataColumn(label: Text('Street'))
          ],
          rows: snapshot.data!.docs.map((DocumentSnapshot doc) {
            Map<String, dynamic> data = doc.data() as Map<String, dynamic>;
            return new DataRow(cells: [
              new DataCell(Text(data['country'])),
              new DataCell(Text(data['city'])),
              new DataCell(Text(data['street']))
            ]);
          }).toList();
        );
      }
    );
  }
}
```

Figura 4.20: Afișarea listei de locații din baza de date

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE*5.2.7 Ecranul Senzori*

Ecranul Senzori implementează funcționalitățile de accelerometru și giroscop, afișarea valorilor în timp real.

La fel ca și ecranul GPS, ecranul Senzori are la bază un schelet cu aceleași proprietăți. Singurul lucru diferit este corpul scheletului. Pentru corpul scheletului am creat un nou element de interfață grafică `ActivareSenzori` (`EnableSensors` în care implementăm întreaga funcționalitate).

Elementul `ActivareSenzori` este format din următoarele subelemente:

- Element de tipul buton
- Element prezentare de tipul card pentru afișarea datelor accelerometrului
- Element prezentare de tipul card pentru afișarea datelor giroscopului

Butonul de funcționalitate se ocupă de activarea citirii valorilor în timp real de la senzori. Acesta are două stări cu aspect și comportament diferite care sunt gestionate cu funcția lambda atașată acestuia.

Funcția lambda verifică dacă butonul este activ sau nu, schimbând comportamentul și aspectul ca atare. În cazul în care butonul este activ, folosind funcția de setare a stării pentru reconstruirea elementului, se schimbă titlul, starea butonului și variabilele care reprezintă valorile senzorilor pe axele x, y și z.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

```

void buttonHandler() {
  if (isEnabled == false) {
    setState(() {
      title = 'Disable';
      isEnabled = true;
    });
    subscription.add(accelerometerEvents.listen((AccelerometerEvent event) {
      setState(() {
        accX = double.parse(event.x.toStringAsFixed(3));
        accY = double.parse(event.y.toStringAsFixed(3));
        accZ = double.parse(event.z.toStringAsFixed(3));
      });
    }));

    subscription.add(gyroscopeEvents.listen((GyroscopeEvent event) {
      setState(() {
        gyroX = double.parse(event.x.toStringAsFixed(3));
        gyroY = double.parse(event.y.toStringAsFixed(3));
        gyroZ = double.parse(event.z.toStringAsFixed(3));
      });
    }));
  } else {
    setState(() {
      title = 'Enable';
      isEnabled = false;
    });
    subscription.forEach((element) {
      element.cancel();
    });
  }
}

```

Figura 4.21: Funcția care gestionează activarea și dezactivarea citirii senzorilor

Pentru obținerea valorilor de la senzori se utilizează un pachet Dart numit “sensors_plus” care permite adaugarea unui observator pe cei doi senzori. Din nou se utilizează conceptul de curent.

Având nevoie de doi curenți pentru ascultarea evenimentelor venite de la ambii senzori, o să utilizăm un curent de abonamente. Aplicăm metoda statică de ascultare(`listen`) a claselor `evenimenteGiroscop(gyroscopeEvents)` și `evenimenteAccelerometru(accelerometerEvents)` și după care adăugăm curenții returnați de aceștia în curentul de abonamente. Utilizăm aceasta metodă pentru a putea opri ascultarea la nevoie.

În interiorul metodei de ascultare, utilizăm o funcție cu declansare la eveniment, unde cu ajutorul funcției disponibilă implicit în elementele grafice cu stare, `setareStare(setState)` ecranul se reconstruiește afișând de fiecare dată valorile în timp real pe axele x, y și z a celor doi senzori.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Dacă butonul este în starea de dezactivare, la apăsare acesta își revine la starea inițială și itereaza prin curentul de abonamente apelând pentru fiecare metoda de oprire a ascultării (cancel). Odata oprita ascultarea, valorile senzorilor nu se mai actualizează.

Pentru ca observatorii să nu rămână activi după schimbarea ecranului, se suprascrise funcția mostenita de la elementul de interfata grafica cu stare, “distrugere”(dispose) care se rulează la distrugerea elementului. În aceasta funcție mostenita adăugăm și iterarea pe curentul de abonamente, pentru a opri ascultarea.

5.2.8 Ecranul NFC

Ecranul NFC implementează funcționalitatea de citire a unui card NFC. Pentru utilizarea serviciului nativ NFC, am decis sa utilizez pachetul Dart “nfc_manager” .

Pentru corpul scheletului, creăm un nou element de interfață grafică cu stare numit Lista(List) unde o sa procesam intreaga functionalitate. Elementul are o interfata grafica simpla compusa din urmatoarele:

- Un element de tipul buton pentru activare/dezactivare
- Un element de tipul lista pentru afișarea informațiilor despre cardurile NFC scanate

Butonul are rolul de a gestiona citirea cardului NFC și de a schimba comportamentul și aspectul butonului. La declanșarea evenimentului de apăsare se apelează o funcție asincrona în care este implementată logica de citire.

Pentru a putea urmări starea butonului, utilizăm o variabilă de activare (isEnabled) pe care o verificăm la intrarea în funcția asincrona. Dacă nu este activat încă butonul, schimbăm starea variabilei în adevărat și afișăm un element de încărcare afișat din zona inferioară a ecranului (BottomLoader). Acest element îl utilizăm din pachetul Dart “bottom_loader” și oferă o reprezentare grafică a scanării cardului NFC.

În timp ce elementul de încărcare este activ, se verifică disponibilitatea funcționalității NFC. Dacă aceasta este disponibilă se începe sesiunea de căutare a unui dispozitiv NFC care poate fi scanat. Sesiunea se porneste cu ajutorul metodei pornireSesiune(startSession) a instanței managerului NFC din pachetul “nfc_manager”. Dacă un card NFC este descoperit acesta este adăugat unei liste cu ajutorul funcției de setare a stării pentru a reconstrui elementul cu un nou membru al listei. Indiferent dacă un dispozitiv NFC a fost găsit sau nu, elementul de încărcare este închis și sesiunea de căutare oprită.

În cazul în care funcționalitatea NFC nu este disponibilă, elementul de încărcare se închide direct și se afișează o alertă cu un mesaj specific.

Cealaltă componentă a ecranului este un constructor de listă cu două proprietăți importante: itemCount care primește lungimea listei și itemBuilder care returnează fiecare element al listei cu ajutorul unui element grafic.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

```

if (isEnabled) {
    BottomLoader bl = new BottomLoader(context, isDismissible: true);
    bl.style(message: 'Scanning NFC...');
    await bl.display();

    bool isAvailable = await NfcManager.instance.isAvailable();

    print(isAvailable);
    if (isAvailable) {
        NfcManager.instance.startSession(onDiscovered: (NfcTag tag) async {
            setState(() {
                items.add(tag.toString());
            });

            NfcManager.instance.stopSession();
            bl.close();
            return;
        });
    } else {
        Future.delayed(Duration(seconds: 5)).whenComplete(() => {
            bl.close(),
            showAlert(context, 'NFC not available. Check if it is enabled')
        });
    }
}

```

Figura 4.22: Funcționalitatea de citire NFC

5.2.9 Ecranul Cameră

Ecranul Cameră implementează funcționalitatea de captură foto, salvare imagini în memoria dispozitivului mobil și afișarea acestora într-o galerie de imagini. Pentru implementarea funcționalității utilizăm pachetul Dart “camera”.

Scheletul corpului acestui ecran este compus dintr-un element de interfață grafică cu stare care afișează două elemente esențiale de tipul buton. Fiecare buton integrează funcționalitatea de navigare spre ecrane diferite, utilizând conceptul de rutare anonimă.

Butonul de funcționalitate Cameră tranzitează din ecranul Camera în cel de captura foto. Navigarea se face cu ajutorul metodei de adaugare în stiva de navigare(push) care pastrează starea ecranului anterior. Navigatorul permite trimiterea de informații prin parametrii.

În acest caz avem nevoie să trimitem din ecranul principal de Camera la cel de captura foto informațiile despre camerele disponibile în dispozitivul mobil. Aceste informații sunt preluate asincron la inițializarea elementului de interfață grafică cu funcția care aparține pachetului “camera”, availableCameras. Funcție returnează o listă de obiecte care reprezintă camerele de fotografiat disponibile și tipul acestora, fata sau spate.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Odată preluate camerele le pasam navigatorului la adaugarea ecranului de captura foto în varful stivei pentru afișare.

La construirea elementului de interfață grafică pentru acest ecran, se apelează funcția mostenita de inițializare, pe care o suprascriem și adaugam inițializarea camerei de pe poziția 0 din lista, care în majoritatea cazurilor este cea din spate. Pentru a utiliza camera avem nevoie de un obiect de gestionare a camerei (CameraController) pe care îl putem obține prin instanțierea clasei din pachetul “camera”, ControlCamera(CameraController). Constructorul clasei ia ca și parametrii, obiectul de tip camera pe care dorim sa-l gestionam si rezoluția dorită.

Inițializarea camerei se face cu metoda obiectului de control camera, initialize(initialize) care returnează un viitor (conceptul de Future). Acest viitor îl utilizăm într-un element de interfață grafică numit ConstructorViitor(FutureBuilder) care utilizează un instantaneu (snapshot) al unui viitor pentru a construi alte elemente de interfata grafica. Elementul ConstructorViitor are doua proprietăți importante:

- Viitor (future) – care primește obiectul de tipul viitor
- Constructor (builder) – care primește o funcție cu declansare la eveniment

În funcția cu declansare la eveniment, se prelucrează starea conexiunii instantaneului. Dacă conexiunea este realizată și avem acces la valoarea variabilei sau erorii returnate de viitor, returnam un container cu proprietatea copil avand valoarea unei alte clase utilizate din pachetul “camera”, clasa PrevizualizareCamera (CameraPreview).

Aceasta clasă primește ca și parametru obiectul de control al camerei obtinut la initializare și afișează camera în timp real. Pentru afișarea camerei pe ecranul complet, utilizăm alte două proprietăți a containerului, cea de înălțime și cea de lățime, care iau ambele aceeași valoarea de infinit (double.infinity).

```
if (snapshot.connectionState == ConnectionState.done) {
  return Container(
    child: CameraPreview(ctrlCurrentCamera),
    height: double.infinity,
    width: double.infinity);
} else {
  return const Center(child: CircularProgressIndicator());
}
```

Figura 4.23: Verificare starea conexiunii viitorului și afișarea elementului potrivit

Dacă conexiunea nu este încă realizată, afisam un element grafic de interfata din clasa MaterialApp, numit indicator de progres circular (CircularProgressIndicator).

Odată afișată previzualizarea camerei, avem nevoie de un element de tipul buton pentru capturarea fotografiei. Am decis utilizarea unui element de interfata grafica din clasa MaterialApp, numit ButonActiunePlutitor(FloatingActionButton). Acesta permite afișarea unui buton cu fundal transparent și are atasat o functie asincrona pentru functionalitatea de capturare care este realizata cu ajutorul metodei obiectului de gestionare a camerei capturaFoto(takePicture).

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Metoda de captură foto returnează un obiect în care se afla informațiile legate de stocarea imaginii. Aceasta este stocată inițial în memoria temporară. După capturarea foto, utilizatorul îi este prezentat, cu ajutorul unei ferestre de tipul dialog, o copie a imaginii de dimensiuni reduse și două opțiuni:

- Salvare (save) – care salvează imaginea capturată în memoria internă a dispozitivului mobil, în directorul aplicației într-un folder nou creat cu numele “galerie”. Pentru acțiunile de tipul accesare fișiere și directoare am utilizat două pachete Dart “path” și “path_provider”.
- Anulare (cancel) – care elimină fereastra de tipul dialog și nu salvează fotografia

```
Future<void> takePhoto() async {
  try {
    final image = await ctrlCurrentCamera.takePicture();
    currentPhoto = image;
    showPhotoPreview(image.path);
  } catch (e) {
    print(e);
  }
}

Future<void> savePhoto(BuildContext context) async {
  final appDir = await getApplicationDocumentsDirectory();
  final filename = Path.basename(currentPhoto.path);
  final path = appDir.path;
  final savedImage =
    await currentPhoto.saveTo('${appDir.path}/gallery/$filename');
  Navigator.of(context).pop();
}
```

Figura 4.24: Funcțiile utilizate pentru capturarea foto și salvarea fotografiei

Pentru reîntoarcerea în ecranul principal Camera, avem nevoie de un buton cu funcționalitatea de eliminare din stiva a ecranului curent. Acest lucru l-am realizat prin adăugarea unei bare de titlu cu opacitate 0 și un element de tipul icoană, o săgeată la stânga. Icoana are atașată funcționalitatea oferită de navigator de eliminare a ecranului din vârful stivei.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Pe lângă butonul de captura foto și cel de eliminare a ecranului, am implementat, în plus fața de aplicația React Native, și funcționalitatea de schimbare cameră. La apăsare, utilizatorul are acces la camera de pe poziția întâi din lista (camera frontala) dacă aceasta există. Funcționalitatea este prezentată cu ajutorul unui element de tipul icoana și adăugată ca și acțiune în bara de titlu.

În cazul în care se dorește vizualizarea fotografiilor capturate și salvate, am implementat ecranul de galerie. Accesul la ecranul galerie se face prin apăsarea butonului din ecranul principal dedicat galeriei, care are atasat o funcție care realizează două acțiuni. Mai întâi, preia calea fiecărei imagini din directorul creat special pentru salvarea pozelor și le salvează într-o listă iar apoi, utilizând navigatorul face tranziția de la ecranul principal la cel al galeriei. Utilizându-se funcția simplă de adăugare, navigatorul implementează funcționalitatea de reîntoarcere la ecranul principal automat în bara de titlu. Ca și parametru pentru galerie, se trimite lista cu calea fiecărei fotografii salvate.

Pentru interfața grafică a elementului galerie am utilizat o compoziție de tipul coloana. Utilizând un constructor de listă separată (adaugă posibilitatea de a adăugare a unor componente goale între elementele listei) am afișat fiecare imagine determinată de către calea din listă cu ajutorul elementelor de tipul card. Fiecare element de tipul card continuă următoarele componente:

- `Image(Image)` – componenta utilizată pentru afișarea unei imagini pe baza căii.
- Buton (`ElevatedButton`) – pentru implementarea funcționalității de ștergere

Funcționalitatea de ștergere am implementat-o prin obținerea unui obiect de tipul `Fișier(File)` pe baza căii din listă și utilizarea metodei “ștergere” (`delete`) specifice obiectului fișier. Odată imaginea ștersă se utilizează funcția de setare stare pentru reconstruirea elementului de interfața grafică.

```
void deleteFile(path) async {
  final appDir = await getApplicationDocumentsDirectory();
  final file = File(path);
  try {
    await file.delete();
    setState(() {
      list.removeWhere((item) => item.path == path);
    });
  } catch (e) {
    print(e);
  }
}
```

Figura 4.24: Funcția de ștergere a imaginilor

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE*5.2.10 Ecranul Bluetooth*

Ecranul Bluetooth implementează funcționalitatea de scanare a dispozitivelor Bluetooth cu utilizare de energie scăzută (BLE) din apropiere. Pentru implementare se utilizează pachetul Dart “flutter_blue” care oferă funcționalități precum: verificarea disponibilității serviciului pe dispozitivul mobil, scanarea dispozitivelor, conectarea la un dispozitiv și descoperirea de servicii și caracteristici a dispozitivelor. Scheletul este unul asemanator cu cel al celorlalte ecrane principale, singura trasatura care diferă este conținutul corpului acestuia.

Corpul scheletului este reprezentat de un element de interfata grafica cu stare numit CitireBluetooth(BluetoothRead). Interfata grafica a acestui element contine doua elemente, un element buton de functionalitate si un element de tipul constructor de lista.

Butonul de funcționalitate este utilizat pentru pornirea functionalitatii de căutare a dispozitivelor și are atasat o functie asincrona care procesează comportamentul și aspectul butonului în funcție de starea acestuia.

La apelarea funcției asincrone, se obține o instanță a clasei FlutterBlue din pachetul Dart Bluetooth și se obține un obiect utilizat pentru afișarea elementului de interfața grafica de tipul incarcare din partea de jos a ecranului(BottomLoader). După instantierea claselor necesare, se verifica starea butonului.

Dacă butonul este în starea de pornire, aspectul acestuia se schimbă sa reflecte faptul ca scanarea este în desfășurare și se verifica disponibilitatea functionalitatii Bluetooth utilizând metoda obiectului FlutterBlue, esteDisponibil(isAvailable). În cazul in care functionalitatea este disponibilă se continua procesarea, dacă nu, se afișează o alertă cu un mesaj personalizat. Odată verificata disponibilitatea, se afișează elementul de încărcare, pentru a oferi utilizatorului o imagine a ce se intampla in acel moment, si se porneste scanarea intr-un mod asincron cu ajutorul metodei obiectului FlutterBlue pornesteScanarea (startScan) cu o perioada limitata de timp de 5 secunde.

După finalizarea scanării, pentru a avea access la dispozitivele scanate utilizăm obiectul clasei instantiate FlutterBlue, rezultateScanare(scanResults) care returnează un curent de rezultate la care ne putem abona utilizând metoda ascultare(listen). Metoda ascultare primește ca parametru o funcție cu declansare la eveniment unde întreaga lista de rezultate este iterata. Pentru fiecare dispozitiv din lista de rezultate, se preia numele și se adaugă într-o lista pe care o sa o utilizam la afisarea dispozitivelor.

Ca și pas final, se oprește abonarea la rezultatele scanării, se opreste scanarea și se închide elementul de încărcare din partea de jos a ecranului. De asemenea, butonul își schimba starea și aspectul în cel inițial, pentru a putea fi pregatit pentru o nouă scanare.

Dacă butonul este în starea de scanare, scanarea este în curs de desfășurare și nu exista un comportament atașat acestei stări.

Elementul de interfață constructor de lista utilizează lista populata la scanare pentru afișarea dispozitivelor după scanare. Lista este actualizată constant datorită

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

utilizării funcției de setare stare în interiorul scanării care reactualizează elementul de interfața grafică.

```
if (isEnabled) {  
  bool isAvailable = await fb.isAvailable;  
  if (isAvailable) {  
    await bl.display();  
    try {  
      await fb.startScan(timeout: Duration(seconds: 5));  
    } catch (e) {  
      showAlert(context, 'e');  
    }  
  
    var subscription = fb.scanResults.listen((results) {  
      for (ScanResult r in results) {  
        items.add(r.device.name.toString());  
        print('${r.device.name} found! rssi: ${r.rssi}');  
      }  
    });  
    setState(() {  
    });  
  
    subscription.cancel();  
    fb.stopScan();  
    bl.close();  
  } else {  
    showAlert(context, 'Not available! Check if it is enabled.');
```

Figura 4.25: Funcționalitatea de scanare a dispozitivelor BLE

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE**6. Concluzii****6.1 Introducere**

În acest capitol, se vor prezenta concluziile comparației dintre cele două ecosisteme utilizate pentru dezvoltarea aplicației prezentate în capitolele anterioare: React Native, bazat pe JavaScript, și Flutter, bazat pe Dart. De asemenea tot în acest capitol vor fi prezentate posibile dezvoltări și îmbunătățiri ulterioare.

Concluziile se vor trage prin prisma criteriilor de comparație menționate mai jos:

- Ușurință în dezvoltare
- Portabilitate
- Suport pentru backend
- Performanță
- Estetică
- Popularitate
- Acces la funcțiile native ale platformei (Android/iOS)

6.2 Criterii de comparație*6.2.1 Ușurință în dezvoltare*

În ceea ce privește ușurința în dezvoltare, ambele ecosisteme oferă soluții mult mai ușor de implementat decât utilizarea limbajelor native. Deși Flutter utilizează limbajul de programare Dart, care este unul cu o popularitate mai scăzută, acesta are o sintaxa familiară cu care dezvoltatorul se obișnuiește rapid.

Un element cheie în ușurința în dezvoltare, o face documentația pusă la dispoziție de cele două soluții. Ambele soluții au o documentație vastă cu exemple interactive integrate în navigatorul web care duc dezvoltatorul de la stadiul de instalare la testarea conceptelor mai dificile.

Deși documentația React Native dispune de exemple la explicarea fiecărui concept, Flutter oferă posibilitatea de a crea o aplicație ghidat, în care majoritatea conceptelor fundamentale lucrează împreună pentru implementarea unei întregi aplicații.

Un alt avantaj Flutter peste React Native este existența unei galerii de aplicații dezvoltate cu Flutter. Aceasta prezintă elementele de interfață grafică cu cod demonstrativ și întregi aplicații pentru a arăta capacitățile acestui ecosistem. Deși Flutter vine cu o documentație mult mai elegant împachetată, React Native oferă mult

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

mai multe detalii tehnice în documentație, care amplifică viziunea de ansamblu a dezvoltatorului.

Din punctul de vedere al opțiunilor de dezvoltare, React Native este cel avantajat punând la dispoziție două interfețe linie de comanda, pentru dezvoltatorul începător și cel avansat. ExpoCLI poate fi utilizat atât de către dezvoltatorii începători cât și de cei avansați, datorită abstractizării în ceea ce privește configurația proiectului și aducând funcționalități utile în procesul de dezvoltare precum aplicația de testare ExpoGo.

Ca și configurare inițială a proiectului, Flutter este mult mai bine pregătit având un instrument de verificare a mediului de dezvoltare, identificare a problemelor și oferirea de sfaturi în rezolvarea lor. Acest instrument se numește “flutter doctor”.

React Native pune dificultăți uneori în dezvoltarea unor anumite componente, bazându-se prea mult pe bibliotecile terțe. Spre exemplu, în cadrul componentelor esențiale nu exista o componentă care să implementeze un tabel, este necesară instalarea unei biblioteci sau crearea unei componente de către utilizator.

6.2.2 Portabilitate

Ambele ecosisteme sunt utilizate ca și alternative pentru dezvoltarea nativă, datorită faptului ca se poate utiliza același cod sursă pentru dezvoltarea aplicațiilor pe cele două platforme majoritare: Android și iOS.

Pe lângă cele două platforme ale dispozitivelor mobile, Flutter și React Native oferă suport și pe alte sisteme de operare. React Native oferă suport, prin intermediul librăriilor, pentru iOS, Android, Web și Windows 10. Flutter oferă o mai bună portabilitate deoarece același cod sursă poate oferi aplicații native pe cinci sisteme de operare: iOS, Android, macOS, Windows și Linux. Pe lângă acestea, Flutter dispune de suport și pentru navigatoarele web, codul putând fi rulat și testat pe web. Expansiunea Flutter în diferite domenii nu se oprește aici, producătorul de automobile Toyota anunțând posibilitatea introducerii Flutter în sistemele de informare din acestea.

5.2.3 Suport pentru backend

Atât în cazul Flutter cât și în cazul React Native, pentru partea de backend am utilizat serviciul de backend Firebase datorită ușurinței de integrare în aplicații, ambele ecosisteme oferind suport prin intermediul bibliotecilor/pachetelor, utilizarea gratuită cu spațiu de stocare limitat, opțiuni în ceea ce privește bazele de date și suport pentru autentificare sau înregistrare. Toate avantajele de mai sus pot scurta timpul de dezvoltare considerabil.

În cazul aplicațiilor mici, Firebase este o opțiune viabilă, dar în cazul aplicațiilor mari, din cauza capacităților de interogare limitate și a tipului de stocare, JSON, poate fi un inconvenient.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

În ceea ce privește suportul pentru backend, ambele ecosisteme pot suporta atât servicii de backend cât și dezvoltarea acestuia într-un limbaj la alegere iar mai apoi integrarea cu React Native și Flutter.

5.2.4 Performanța

Ambele soluții oferă performanță ridicată care ajunge aproape de nivelul dezvoltării în limbaj nativ dar în unele cazuri Flutter pare să aibă o performanță mai ridicată decât React Native deoarece codul este transformat în cod nativ înainte de rularea aplicației (ahead of time) și de asemenea, nu se utilizează podul JS pentru schimbul de informație. Podul fiind un interpretor al codului JavaScript este necesar dezvoltării aplicațiilor dar acest lucru rezultă în durată mai mare de așteptare pentru procesare. Flutter neavând nevoie de acest intermediar, rulează codul mult mai rapid se oferă tranziții mai line în cazul animațiilor. Acest lucru poate fi realizat și în React Native dar cu configurații adiționale.

Problemele de performanță în cazul React Native ar putea să afecteze aplicația și felul în care este percepută dacă se realizează computații intense pe fundalul aplicației.

5.2.5 Acces la funcțiile native

Dezvoltând o aplicație care necesită acces la perifericele dispozitivului mobil, accesul la funcțiile native este foarte important.

Deși atât React Native cât și Flutter, au acces la biblioteci/pachete care utilizează interfețe de programare a aplicației pentru implementarea funcționalităților de NFC, Bluetooth, camera etc, în cazul React Native unele funcționalități nu sunt prezente. Spre exemplu, în cazul Bluetooth, comunicarea între dispozitive conectate Bluetooth este dificilă de implementat.

Un dezavantaj al ecosistemului React Native, este faptul că acesta utilizează biblioteci terțe pentru accesul la funcțiile native, spre deosebire de Flutter care are integrat în kitul de dezvoltare componentele necesare pentru a avea acces la majoritatea funcțiilor native.

5.2.6 Estetică

Ambele soluții de dezvoltare, dau impresia unei aplicații dezvoltate nativ. React Native face acest lucru prin utilizarea de componente esențiale care la rularea aplicației afișează compoziția potrivită pentru fiecare platformă, ceea ce rezultă în actualizări a interfeței grafice odată cu actualizarea sistemelor de operare.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Flutter utilizează propriile elemente de interfață grafică, împartită în doua seturi pentru fiecare platforma: setul Material pentru Android și setul Cupertino care imită stilul iOS. Acest lucru rezulta într-un aspect nativ al aplicației atât pe dispozitivele care rulează versiuni actualizate cât și pe cele care rulează versiuni mai vechi. Acest lucru poate fi obținut și în React Native prin utilizarea unor librării terțe precum: React Native Paper sau React Native Elements.

Deși Flutter oferă un aspect mai similar cu cel nativ, stilul aplicației este de cele mai multe ori specific platformei ceea ce duce la necesitatea de modificare a interfețelor grafice pentru a utiliza Cupertino pe iOS în cazul dezvoltării inițiale cu Material.

Există de asemenea și posibilitatea de utilizare a celor două seturi în aceeași aplicație prin utilizarea anumitor setări. Acest aspect poate deveni o problemă în cazul în care se dorește ca aplicația să aibă un aspect standard iOS, deoarece Material a fost dezvoltat pentru orice platformă nu doar Android.

Ca și concluzie, ambele ecosisteme necesită efort în direcția stilului aplicației, pentru a putea obține stilul nativ pe fiecare platformă.

5.2.7 Popularitate

Deși existând o diferență de 3 ani între lansarea React Native(2015) și lansarea Flutter(2018), ca și popularitate pe git Flutter conduce cu o diferență de aproximativ 20.000 de “stele” ceea ce semnifică o creștere a comunității Flutter.

React Native deține avantajul stabilității pe piață, multe din marile companii precum Airbnb sau Facebook, utilizat ecosistemul pentru dezvoltarea aplicațiilor lor. Comunitatea este una mai vastă și mai matură, care dezvoltă biblioteci terțe simplificând procesul de dezvoltare.

Atât vechimea pe piață, cât și adoptarea React Native de către marile companii face ca cererea de dezvoltatori React Native să fie mult mai mare ca cea de dezvoltatori Flutter, acest lucru fiind datorat în mare parte și faptului că React Native este bazat pe JavaScript, dezvoltatorii fiind mult mai familiarizați cu acest limbaj de programare decât cu Dart. Dart castigă de asemenea popularitate, nefiind utilizat prea des fără Flutter dar are o sintaxă familiară care amintește de Java.

La momentul actual, React Native conduce piața având mult mai multe aplicații și descărcări în magazinele digitale și per total o mai mare bucată din piață. Dintre aplicațiile dezvoltate cu React Native putem menționa: Instagram, Netflix, Amazon. Dintre aplicațiile dezvoltate cu Flutter putem menționa: Google Ads, Google Pay, Ebay.

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE**5.3 Dezvoltări ulterioare și îmbunătățiri**

Aplicația dezvoltată fiind una utilizată ca și exemplu pentru dezvoltarea a unor funcționalități în doua ecosisteme diferite, se pot aduce îmbunătățiri considerabile. Se pot menționa următoarele îmbunătățiri și dezvoltări ulterioare:

- Securitate îmbunătățită la autentificarea utilizatorilor și păstrarea sesiunii curente după autentificare.
- Implementarea autentificării cu amprentă pe dispozitivele care suportă acest lucru
- Configurarea stilului în așa fel încât să prezinte componente/elemente de interfață cât mai apropiate de cele native
- Implementarea funcției de scriere pe carduri NFC
- Implementarea suportului pentru diferite tehnologii NFC
- Comunicarea între doua dispozitive mobile prin Bluetooth(dificil de implementat pe React Native)
- Utilizarea serviciilor și caracteristicilor unui dispozitiv Bluetooth
- Adăugarea funcționalității de schimbare cameră în React Native și salvarea în memoria internă
- Adăugarea diferitelor moduri pentru cameră în ambele ecosisteme: bliț, focus etc
- Utilizarea senzorilor de mișcare pentru implementarea unei funcționalități precum raportarea de erori.
- Integrarea unei hărți cu ajutorul funcționalității GPS
- Eliminarea reconstruirii inutile a elementelor/componentelor de interfață
- Implementarea unei mai bune separari între interfața grafică și logica din spate
- Implementarea suportului pentru limba engleză

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

Bibliografie

- [1] Bates, S. (2014, January 14). *Manifesto*. Retrieved from <https://manifesto.co.uk/history-mobile-application-development/>
- [2] Best, J. (2013, April 4). *ZDNet*. Retrieved from <https://www.zdnet.com/article/android-before-android-the-long-strange-history-of-symbian-and-why-it-matters-for-nokias-future/>
- [3] Callaham, J. (2021, May 1). *AndroidAuthority*. Retrieved from androidauthority.com: <https://www.androidauthority.com/history-android-os-name-789433/>
- [4] Cassavoy, L. (2007, May 7). *PCWorld*. Retrieved from pcworld.com: https://www.pcworld.com/article/131450/in_pictures_a_history_of_cell_phones.html#slide9
- [5] Clark, P. J. (n.d.). *edu*. Retrieved from uky.edu: <https://www.uky.edu/~jclark/mas490apps/History%20of%20Mobile%20Apps.pdf>
- [7] Cowley, S. (2013, January 29). *CNN*. Retrieved from money.cnn.com: <https://money.cnn.com/gallery/technology/mobile/2013/01/29/smartphone-market-share/index.html>
- [8] Design Patterns. (n.d.). In R. H. Erich Gamma.
- [9] *Expo*. (n.d.). Retrieved from docs.expo.io: <https://docs.expo.io/introduction/managed-vs-bare/>
- [10] *Flutter*. (n.d.). Retrieved from flutter.dev: <https://flutter.dev/docs/resources/architectural-overview>
- [11] *Flutter*. (n.d.). Retrieved from <https://flutter.dev/docs>
- [12] Kaczworoski, M. (2021, April 29). *IdeaMotive*. Retrieved from ideamotive.co: <https://www.ideamotive.co/blog/picking-the-best-language-for-ios-app-development>
- [13] Karczewski, D. (2020, August 19). *IdeaMotive*. Retrieved from ideamotive.co: <https://www.ideamotive.co/blog/swift-vs-objective-c-which-should-you-pick-for-your-next-ios-mobile-app>
- [14] Karczewski, D. (2020, September 14). *IdeaMotive*. Retrieved from ideamotive.co: <https://www.ideamotive.co/blog/flutter-app-development-everything-you-need-to-know>

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

- [15] Khorososhulia, S. (n.d.). *MobiDev*. Retrieved from mobidev.biz:
<https://mobidev.biz/blog/how-react-native-app-development-works>
- [16] *Kodytechnolab*. (2020, December 23). Retrieved from kodytechnolab.com:
<https://kodytechnolab.com/how-flutter-works>
- [17] MobileInfo. (n.d.). *MobileInfo*. Retrieved from mobileinfo.com:
https://www.mobileinfo.com/wap/what_is.htm
- [18] *O'Reilly*. (n.d.). Retrieved from oreilly.com: <https://www.oreilly.com/library/view/learning-react-native/9781491929049/ch01.html>
- [19] Poulson, S. (2005, December 30). *CodeProject*. Retrieved from
<https://www.codeproject.com/Articles/12561/Palm-OS-3-5-Development-Part-1-Introduction-to-Pal>
- [20] PubNative. (2020, April 20). *PubNative*. Retrieved from <https://pubnative.net/blog/from-tetris-to-candy-crush-the-history-of-mobile-gaming/>
- [21] Raphael, J. (2020, april 1). *ComputerWorld*. Retrieved from computerworld.com:
<https://www.computerworld.com/article/3306443/what-is-project-treble-android-upgrade-fix-explained.html>
- [22] *ReactNative*. (n.d.). Retrieved from <https://reactnative.dev/docs/getting-started>
- [23] Siddiqui, A. (2020, October 10). *XDA*. Retrieved from xda-developers.com:
<https://www.xda-developers.com/android-project-mainline-modules-explanation/>
- [24] Staff, V. (2013, september 16). *TheVerge*. Retrieved from theverge.com:
<https://www.theverge.com/2011/12/13/2612736/ios-history-iphone-ipad>
- [25] The editors of Encyclopaedia. (2018, December 19). *Britannica*. Retrieved from
britannica.com: <https://www.britannica.com/technology/Palm-OS>
- [26] *Wikipedia*. (n.d.). Retrieved from en.wikipedia.org:
https://en.wikipedia.org/wiki/Motorola_DynaTAC#cite_ref-7
- [27] *Wikipedia*. (n.d.). Retrieved from en.wikipedia.org:
[https://en.wikipedia.org/wiki/Snake_\(video_game_genre\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Snake_(video_game_genre))
- [28] *Wikipedia*. (n.d.). Retrieved from en.wikipedia.org:
[https://en.wikipedia.org/wiki/Handspring_\(company\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Handspring_(company))
- [29] *Wikipedia*. (n.d.). *Wikipedia*. Retrieved from en.wikipedia.org:
https://en.wikipedia.org/wiki/Palm_OS

FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
DEPARTAMENTUL CALCULATOARE

[30] Wikipedia. (n.d.). *Wikipedia*. Retrieved from en.wikipedia.org:
<https://en.wikipedia.org/wiki/Symbian>

[31] Wikipedia. (n.d.). *Wikipedia*. Retrieved from en.wikipedia.org:
https://en.wikipedia.org/wiki/Android_software_development